

FÖRSLAG TILL PROGRAM FÖR SOLIDARITET

Innehållsförteckning

Förord
Introduktion
Kapitalismen
Socialismen
Situationen i Sverige
Arbete och arbetsmiljö
Klimat och miljö
Fred
Välfärden
Skolan
Vuxenutbildning
Högre utbildning och forskning
Vården
Omsorgen
Pensioner
Bostäder
Landsbygden
Det digitala samhället
Ekonomisk jämlikhet och skatter
De demokratiska fri- och rättigheterna
Feminism
Frihet från förtryckande normer
Antirasism
Kultur och media
Kriminalitet
Internationell solidaritet

Förord

Detta är Solidaritets partiprogram. Det är det första antagna partiprogrammet, antaget på Solidaritets första konstituerande kongress 24-25 maj 2025 i Stockholm.

Partiprogrammets syfte är att vara den politiska grunden för partiets verksamhet och ställningstaganden. Det ska vägleda medlemmarna i det politiska arbetet och ge svar när någon undrar var Solidaritet står i centrala frågor.

Introduktion

Solidaritet är ett öppet, socialistiskt och frihetligt parti som strävar efter ett jämlikt, rättvist och ekologiskt hållbart samhälle för alla.

Vi är en del i de kämpande sociala rörelserna och söker ett nära samarbete med folkrörelser och andra radikala organisationer och partier. Tillsammans vill vi vara den svenska delen i kampen för att skapa en värld där makten över samhället och våra liv ligger i våra egna händer.

Vår vision är enkel, ett samhälle där vi hjälper varandra. Solidaritet kämpar för det gemensamma intresset av ett rättvist samhälle. Solidaritet är när vi tillsammans med våra arbetskamrater kräver goda villkor och högre lön. Solidaritet är när vi kämpar för att framtida generationer ska ha en god miljö och klimat på jorden att leva i. Solidaritet är när vi stödjer folkens kamp i alla länder mot imperialism och militarism, i vetskap om att deras kamp också är vår. Solidaritet är när vi tar gemensamt ansvar för en god välfärd för alla, skola, vård och omsorg fördelad efter behov.

Denna solidaritet står i stark kontrast till dagens konkurrenssamhälle där kapitalets ständiga jakt på allt större profit styr utvecklingen. Idag ställs vi människor emot varandra, som konkurrenter om arbeten, splittrade av rasism och kvinnors underordning, eller som kanonmat i imperialismens skyttegravskrig. Människors och naturens behov får överallt stå tillbaka för kapitalisternas intressen med katastrofala följder: orättvisor, fattigdom, klimatkatastrofer och förödelse av den biologiska mångfalden samt militär upprustning och krig. Kapitalismen är på väg att förstöra själva förutsättningarna för människans liv på jorden.

Därför vill vi samla alla som drabbas av dagens ekonomiska orättvisor, finanshandelns lek med våra pengar, inskränkningar i demokratin, nedskärningar inom välfärden, bostadsbrist och höga hyror, brottslighet och otrygghet, rasism och kvinnors underordning, för att bygga en socialistisk, antikapitalistisk motkraft.

Vi är socialister och miljökämpar, feminister och antirasister. Vi ser att lönearbetare, studerande och pensionärer, arbetslösa och bostadslösa, alla som ser samhällets orättvisor måste gå samman. Vi tror på människans inneboende kraft. Mot kapitalismens orättvisor och splittring ställer vi människors solidaritet och samarbete. Kampen behövs i hela samhället och förändringen måste komma underifrån. Därför stödjer vi och uppmuntrar såväl till vardagsmotstånd, kamp genom organisering och proteströrelser både lokalt, nationellt och internationellt, som till politiskt motstånd i och utanför dagens parlament.

Kapitalismen

Kapitalismens grundläggande drivkraft är vinstmaximering och dess metod är utsugning av lönearbetare. Systemet kräver ständig tillväxt för att överleva, vilket tvingar fram en rovdrift på både människor och naturresurser. Denna tvångsmässiga ackumulation av kapital förutsätter fattigdom, leder till miljöförstöring, ökade samhällsklyftor och återkommande ekonomiska och sociala kriser.

Kapitalismens samhällsklyftor skapar en extremt ojämlik fördelning mellan de överordnade och underordnade. Idag äger världens 8 rikaste personer lika mycket som den fattigaste hälften av mänskligheten. Miljarder människor saknar tillgång till rent vatten, toaletter, bostäder och grundläggande trygghet – samtidigt som vinsterna hos storföretagen och bankerna slår rekord. Fattigdomen är inte ett sammanträffande – utan ett vapen i kapitalismens klasskrig. Den möjliggör de rikas systematiska utsugning av lönearbetare där människors liv förvandlas till bränsle i kapitalets makt- och vinstmaskin.

Kapitalets jakt på avkastning driver på imperialistiska konflikter, krig och klimatförstöring. Naturresurser plundras, arbetare pressas och miljön förstörs – främst i det globala Syd.

Samtidigt exporterar kapitalismen migranter, vilka oftast bär den tyngsta bördan i klassamhället. Migrationen är så att säga inte en kris, utan snarare ett bevis på kapitalismens brutala världsordning. Där förtryck, exploatering och våld är systemets livsluft. Utsugningen sker globalt, men konsekvenserna är lokala: förtryck, flykt, våld och exploatering.

Den nyliberala offensiven har raserat välfärd och sociala rättigheter, även i Sverige. Arbetarklassen splittras, fackliga rättigheter försvagas och tryggheten urholkas. När kapitalet tillåts styra samhällsutvecklingen förvandlas demokratin till en kuliss – där verklig makt ligger i händerna på storkapitalister, multinationella företag, finansinstitutioner och krigsallianser.

Kapitalismens inneboende kriser visar att systemet inte kan reformeras. Det måste ersättas. Ett socialistiskt samhälle, byggt på solidaritet, ekologisk hållbarhet och demokratisk kontroll över resurserna, är nödvändigt för att säkra en framtid för människor och planeten. För att lyckas krävs ett internationellt organiserat motstånd – ett rött, ekologiskt och feministiskt svar på kapitalismens globala förtryck.

Socialismen

Socialismen är inte bara en ideologi – utan har sedan länge varit ett historiskt oundvikligt språng för att befria mänskligheten från kapitalismens bojor. I ett socialistiskt samhälle krossas vinstjakten som incitament. Inom socialismen

organiseras produktionen demokratiskt, den planeras för att tillgodose människors behov inom de ramar som planetens ekosystem tillåter. Istället för att tillverka för profit – producerar vi för liv, gemenskap och framtid.

Ekonomi skall inte styras av en liten elit av kapitalägare. I stället strävar socialismen efter en demokratiserad ekonomi där folket har makten. Det är centralt att bankväsendet, energi, transport, bostadsbyggande och vård tas över av samhället för att bli allmännytta, inte marknadsvaror. Därför bör de centrala produktionsmedlen nationaliseras och drivas i icke-vinstdrivande regi. Kredit och investeringar styrs demokratiskt för att gynna människors behov, inte kapitalets profiter.

Arbetslivet skall omformas och ambitionen i detta är bland annat – kortare arbetstid, jämlika löner och mänskliga arbetsvillkor. Städer och samhällen ska byggas efter sociala och ekologiska principer, inte på fastighetskapitalets villkor. Produktion och arbete planeras i möjligaste mån decentraliserat, med direkt inflytande från arbetare, lokalsamhällen och kooperativ.

I den socialistiska demokratin måste det finnas möjlighet för att valda företrädare återkallas från respektive roll, politiskt maktutövande decentraliseras och ekonomisk makt återförs till lönearbetarna. Fri- och rättigheter utvidgas till att omfatta sociala och ekonomiska rättigheter – rätten till bostad, sjukvård, utbildning och ett värdigt liv.

Socialismen utrotar alla former av förtryck – patriarkalt, rasistiskt och klassmässigt – genom att omkullkasta hela det gamla kapitalistiska systemet. Vägen till denna omvälvning är både social och kulturell. Genom internationell solidaritet bryts imperialisternas makt, och global produktion organiseras i samarbete istället för i destruktiv konkurrens. På sikt ersätter socialismen ägandet av produktionsmedlen med gemensam förvaltning – där mänskligheten som kollektiv äger sin framtid. Socialismen är inte slutmålet – det är dörren till en ny civilisation.

Situationen i Sverige

Sverige är inte ett undantag från det globala kapitalistiska förtrycket – vi är en del av det. I vår samtid präglas Sverige av ökande ojämlikhet, nedmontering av välfärd, militarisering och miljöförstörelse. Den globala klasstrukturen återskapas här hemma, där arbetarklassen – särskilt kvinnor, migranter och gigarbetare – pressas av ett system som sätter profit före människoliv.

Samtidigt breder en institutionaliserad rasism ut sig, där stereotyper och fördomar har blivit politiska verktyg i högerens offensiv. Rasistisk retorik har

normaliserats i både riksdag och media, medan massmedier blundar för den imperialistiska och rasistiska maktordning som styr dagens värld.

Den reaktionära blåbruna regeringen förvärrar redan existerande klyftor genom att attackera invandrade, arbetarklassen och strejkrätten, vänstertidningarna, studieförbunden och kulturen samt att skära i biståndet och försöka tysta civilsamhället. Dessa angrepp är ett försök att tysta kritiska röster och undergräva de demokratiska värderingar som är grundläggande för ett rättvist och solidariskt samhälle. Vi står fast vid att skydda dessa institutioner och slåss för ett samhälle där en mångfald av och friheten att uttrycka åsikter är central och reell.

Det svenska klassamhället vilar på dubbel exploatering – av det globala Syd och av de egna lönearbetarna. Kapitalet styr över produktion, resurser och politisk riktning, skyddat av lagar, våldsmonopol och propaganda. Välfärden privatiseras, bostadsmarknaden har överlämnats till spekulanter och den psykiska ohälsan växer i takt med att trygghetssystemen urholkas. Samtidigt skärs resurser bort från folket och omfördelas till militär upprustning.

Miljöförstörelsen accelererar, samtidigt som "grön teknik" används som täckmantel för fortsatt exploatering – särskilt i det globala Syd. Ett trasproletariat i gigekonomin växer fram, medan eliten inom politik, näringsliv och förvaltning samlar makt och rikedom.

Arbete och arbetsmiljö

En politik för full sysselsättning, bostäder och grön omställning

Arbetarklassens viktigaste krav historiskt har varit "arbete åt alla". Detta trots att arbetet för en majoritet av oss lönearbetare under kapitalismen är förknippat med stress, utsugning och alienation när ägarkapitalet jagar profit. Nu är tiden att bygga framtidens samhälle och arbetsmarknad med kortare arbetsdag och där vi som arbetar har makten över våra egna jobb. Sedan början av 1990-talet har vi sett många försämringar på arbetsmarknaden. De otrygga anställningarna har ökat och stärkt kapitalet på lönearbetarnas bekostnad. Som murbräcka har det förts en ekonomisk politik där arbetslösheten medvetet tillåtits stiga under förevändning av inflationsbekämpning samtidigt som investeringarna har uteblivit när staten har drivit en nitisk sparpolitik med stora överskott samtidigt som viktig infrastruktur tillåtits förfalla. Sverige har bland de starkaste offentliga finanserna i världen men en stor "underhållsskuld". Bostadsbyggandet har lämnats därhän med stor bostadsbrist å ena sidan och en av världens högsta privata skuldsättningar å den andra. En politik för full sysselsättning däremot stärker lönearbetarna och gör att vi kan ställa krav på trygga jobb, en god arbetsmiljö och makt över vår vardag. Kapitalismen kommer inte stoppa

miljöförstörelsen eller lösa klimatkrisen men investeringar i grön omställning är steg framåt. På sikt måste arbetarklassen ta kontroll över hela produktionen. Till dess så behöver vi målmedvetet flytta fram våra positioner. När vi agerar kollektivt har vi som lönearbetar makten att forma samhället.

- Full sysselsättning som överordnat mål i all ekonomisk politik – arbetslöshet ska inte användas för att pressa löner.
- Storskaliga offentliga investeringar i grön omställning, bostäder, infrastruktur och välfärd – avskaffa balansmålet.
- Stoppa Riksbankens klasspolitik – penningpolitiken ska stödja jobb och grön utveckling, inte bara hålla inflationen låg utan styras av ett sysselsättningsmål.
- Inför en rättvis plan för att bygga 400 000 nya hyresrätter – med låg hyra, kollektivt ägande och byggd i offentlig regi till 2035.
- Påbörja en demokratisk planering av ekonomin – där investeringar styrs efter samhällsnytta, inte kortsiktig vinst.

En rättvis arbetsmarknad

När kapitalets vinster ökar på lönernas bekostnad blir det svårt att sälja produkter, vilket leder till återkommande ekonomiska och sociala kriser.

Kapitalismens system premierar girighet och konkurrens, där "äta eller ätas" är ledstjärnan. Sedan 1980-talet har vinster istället investerats i finansmarknaderna snarare än produktion. Nyliberalismen med avregleringar, privatiseringar och åtstramningar har stärkt kapitalets makt, pressat arbetsvillkoren och ökat otryggheten. Tjänstesektorn har växt, men vi lönearbetare har fortsatt gemensamma intressen för full sysselsättning och trygga jobb.

Lönediskriminering, ett uttryck för patriarkal struktur, innebär att kvinnodominerade yrken undervärderas. Trots högre utbildning tjänar kvinnor mindre, även inom samma yrken. Det behövs skarpa sanktioner mot lönediskriminering och statlig finansiering för att höja lönerna i kvinnodominerade yrken.

För att säkerställa långsiktig hållbarhet och ekonomisk rättvisa bör staten kunna gå in som delägare i strategiska branscher, säkra jobb, främja miljöomställning och stärka demokratisk kontroll. Det behövs också offentligt ägande och kooperativ för att motverka monopolisering inom viktiga branscher.

- Inför ett statligt ägarprogram i strategiska branscher – staten ska kunna gå in som delägare i företag som får stöd, och använda det för att säkra jobb, miljöomställning och demokratiskt inflytande.
- Bygg upp offentligt ägda alternativ för att motverka monopolisering genom statliga eller kooperativa företag inom till exempel transport, livsmedel och digitala plattformar.
- Ge facket och de anställda förköpsrätt vid nedläggningar eller utförsäljningar – arbetare ska kunna ta över verksamhet som kapitalet överger.

- Inför effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner, såsom böter, för arbetsköpare som bryter mot reglerna om lika lön för lika arbete.
- Jämställ lönerna i kvinnodominerade välfärdsyrken med manligt dominerade yrken med likvärdig utbildning och ansvar – med statlig finansiering vid behov.

Utbildning för jobb och utveckling

Det finns olika typer av arbetslöshet; strukturell arbetslöshet där de lediga jobben och kompetensen inte matchar, friktionsarbetslöshet under den tid någon byter jobb, samt konjunkturarbetslöshet som är tillfällig beroende på en allmänt svag konjunktur orsakat av kapitalismens kaotiska natur. Att arbetslösheten idag är betydligt högre än för 40 år sedan beror inte på lathet utan i huvudsak på att kapitalet har gjort stora vinster på lönernas bekostnad och därför föredrar att använda sina vinster till spekulation i stället för att återinvestera i real produktion. Det saknas helt enkelt hundratusentals jobb.

Utvecklingen inom AI och automatisering innebär att ytterligare jobb kommer försvinna. Samtidigt är behoven stora inte minst inom vård, skola och omsorg där vi behöver hundratusentals fler anställda för att tillgodose behoven. Arbetstidsförkortning och att dela på jobben skulle minska stressen och öka vår fritid och stärka lönearbetarna. Men det finns också jobb som skulle kunna fyllas om det fanns rätt kompetens. Systemet med hundratals privata arbetsförmedlare och bemanningsföretag har gjort jobbförmedlingen till ett kaos av konkurrens, splittring och kortsiktighet där det är svårt att hitta jobben. Därför bör dessa förbjudas och alla jobb förmedlas via den statliga Arbetsförmedlingen eller direkt av det aktuella företaget.

En offentligt driven arbetsförmedling ska hjälpa, inte kontrollera, den jobbsökande. Arbetsförmedlaren ska ta den jobbsökandes perspektiv och behöver djup kompetens om din bransch och dina utmaningar. Arbetsförmedlingen ska inte heller överutbilda, subventionera företag eller på andra sätt bidra till lönedumpning. Stora satsningar på utbildningar inom bristyrken och möjligheten att vidareutbilda sig stärker däremot oss lönearbetare som kollektiv. Valideringen av kompetens från utlandet måste stärkas så kunskaper tas tillvara. För dem som står långt ifrån arbetsmarknaden förespråkar vi utbildning och en statlig jobbgaranti med jobb som är samhällsnyttiga. Samtidigt vill vi återupprätta en stark a-kassa där den som är arbetslös får 90 procent av lönen upp till 45 000 kronor i månaden. Det skapar trygghet och motverkar underbudskonkurrens av överkvalificerade lönearbetare och garanterar att människors kompetens används på bästa sätt.

- Förbjud privata arbetsförmedlare och bemanningsföretag – all jobbmatchning ska ske genom den statliga Arbetsförmedlingen eller direkt av arbetsköparen.

- Inför en statlig jobbgaranti för alla arbetslösa, med riktiga anställningar i samhällsnyttiga yrken – inte bidragslösningar eller låtsasjobb.
- Bygg ut utbildningssystemet inom bristyrken, särskilt vård, skola, omsorg, klimatomställning, infrastruktur och teknik.
- Ge alla rätt till vidareutbildning på betald arbetstid – minst 10 dagar per år med möjligt att spara. Det ska vara möjligt att byta yrke mitt i livet.
- Stärk valideringen av utländsk kompetens – snabbspår för personer med erfarenhet från andra länder.
- Ge rätt till yrkessvenska på betald arbetstid för utrikes födda – språket är nyckel till trygghet och kollektiv styrka.
- Återställ och stärk a-kassan – ge 90 % av lönen i ersättning upp till 45 000 kr/mån under hela arbetslösheten.
- Ge särskilda utbildningsinsatser för dem som står långt från arbetsmarknaden – med fokus på språkpraktik, praktik, arbetsträning och yrkesförberedelse i offentlig regi.

En god arbetsmiljö

Varje år dödas cirka 50 personer på svenska arbetsplatser. Värst är situationen inom bygg-, transport och jordbrukssektorn. Samtidigt dör ungefär 3 000 personer varje år i förtid i arbetsrelaterad dödlighet; av stress, hög arbetsbelastning, skiftarbete, avgaser, tungt arbete, damm, asbest och kvarts med mera. Den arbetsrelaterade dödligheten tystas ner av makthavarna eftersom förövaren – kapitlet – tjänar pengar på att pressa människor till deras yttersta även när konsekvenserna är döden. Stressen är hög inom många branscher, inte minst inom vården där underbemanningen ofta är stor. Konsekvenserna kan bli ödesdigra både för patienter och personal.

Arbetsmiljölagarna behöver skärpas och straffen bli hårdare och de ansvariga dömas till kännbara straff. Det är ingen slump att den borgerliga regeringen under Reinfeldt som en av sina första åtgärder lade ner Arbetslivsinstitutet som fungerade som ett statligt forsknings- och kunskapscentrum för arbetslivsfrågor. Som en del för att vända utvecklingen vill vi att Arbetslivsinstitutet återupprättas och att Arbetsmiljöverket ges större resurser för att kunna göra fler oanmälda besök.

- Inför en generell arbetstidsförkortning till 30 timmar per vecka med bibehållen lön, som ett sätt att dela på jobben och minska stressen.
- Ge Arbetsmiljöverket kraftigt ökade resurser för att genomföra fler arbetsplatsinspektioner mot farliga arbetsplatser.
- Ge Arbetsmiljöverket betydligt mer resurser att driva arbetsmiljöbrott rättsligt.
- Inför hårdare straff för arbetsmiljöbrott – inklusive fängelse vid grov vårdslöshet som leder till dödsfall eller allvarlig skada.

- Gör arbetsköpare personligt ansvariga för arbetsrelaterad död – även vid stress, långvarig belastning och psykisk ohälsa.
- Bestraffa arbetsköpare som inte anmäler arbetsskada till Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket.
- Lagstadga om bemanningsnormer i vård, skola och omsorg – underbemanning ska klassas som arbetsmiljöproblem.
- Ge skyddsombud veto mot farlig arbetsmiljö – med rätt att stoppa arbete även vid långvariga arbetsmiljörisiker utan att invänta myndighet.
- Utöka sanktionerna mot diskriminering på arbetsplatser – oavsett kön, etnicitet, ålder, funktionsvariation, könsidentitet eller sexuell läggning. Alla arbetsköpare ska ha skyldighet att bedriva aktivt, fackligt förankrat likabehandlingsarbete.
- Vässa lagen så att de värsta arbetsköparna kan dömas för människoexploatering.
- Återupprätta Arbetslivsinstitutet som ett statligt forsknings- och kunskapscentrum för arbetsmiljö, hälsa och arbetsliv.

Stärk lönearbetarnas makt

Försämringarna på arbetsmarknaden är resultatet av kapitalets och borgerlighetens klasskamp. Lönearbetarklassen måste försvara sig och vända utvecklingen. Vi som jobbar måste få mer makt över vår vardag. Jobben ska vara trygga med heltid och tillsvidareanställning som norm. Ett viktigt verktyg för alla lönearbetares intressen är fackföreningar. Facken har dock försvagats i Sverige under de senaste decennierna när a-kassan har försämrats, de osäkra anställningarna har ökat och fackledningarna inte vågat ta kampen. Vi måste därför kämpa även internt i våra fackföreningar för att göra dem mer stridbara.

För att de ska bli effektiva verktyg för kamp måste medlemmarna bryta upp fackföreningarnas byråkrati med orimligt höga löner och där lojalitet till politiska partier sätts före medlemmarnas intressen. För att lyckas behöver vi lönearbetare bli ett politiskt subjekt och agera kollektivt. Därför är vi emot individuell lönesättning, osäkra anställningar och allt som splittrar oss som arbetar. Trygga anställningar och solidaritet på våra arbetsplatser är viktiga steg mot att utveckla verklig kollektiv styrka. Facket ska få en större roll på arbetsplatserna och ges vetorätt mot nedläggningar. Vi vill återställa strejkrätten och att ge regionala skyddsombud tillträde på alla arbetsplatser. Men klasskampen behöver och kan inte begränsas av lagar och kollektivavtal. Kapitalet försöker hela tiden flytta fram sin position. Historiskt har vilda strejker varit ett framgångsrikt verktyg för arbetarklassen i Sverige för att uppnå förbättringar både för löner och arbetsmiljö.

- Återställ och stärk strejkrätten – inklusive rätten till politiska strejker och sympatistrejker.

- Riv upp försämringarna i LAS – återställ turordningsreglerna och skyddet mot godtyckliga uppsägningar. Anställningstryggheten ska vara starkare än arbetsköparens vinstintresse.
- Skärp MBL till förmån för de anställda – ge facket verklig beslutanderätt, inte bara informations- och förhandlingsrätt.
- Regionala skyddsombud ska ha tillträde till alla arbetsplatser, även där det saknas kollektivavtal eller fackklubb.
- Reglera och fasa ut gig-ekonomin: Lagstifta om anställningsansvar för plattformsarbeten som matbud och transport.
- Särskilt skydd för migrantarbetare och utstationerad arbetskraft – stöd vid arbetsrättsliga brott oavsett legal status.
- Gör heltid och tillsvidareanställning till norm i lagen – och förbjud delade turer samt hyvling, där arbetsköpare ensidigt sänker anställdas arbetstid. Arbete ska vara tryggt, förutsägbart och gå att leva på.
- Förbjud individuell lönesättning i offentlig sektor – lön ska förhandlas kollektivt och gälla alla på arbetsplatsen.
- Stärk medlemsdemokratien i facket – medlemmarna ska kunna ställa ledning till svars, kräva öppna löner och besluta om politiska ställningstaganden.
- Gör det lättare att bilda fackklubb på arbetsplatsen, med rätt till lokal, tid för fackligt arbete och skydd mot repressalier oavsett om det finns kollektivavtal eller inte.
- Facket ska ha rätt att kalla till arbetsplatsmöten på betald arbetstid, minst fyra gånger per år.
- Facklig kontorsplats på arbetsplatser: Företag med fler än 20 anställda måste erbjuda facklig närvaro och kontor.
- Utveckla modeller för arbetarkontroll – låt anställda i statliga och kommunala verksamheter välja representanter till ledning och styrelse med beslutsmandat.
- Uppmuntra och försvara vilda strejker och facklig organisering underifrån – lagar får aldrig stå över klassolidaritet och kampvilja.

Arbetslivskriminalitet måste bekämpas hårt

Arbetslivskriminalitet är omfattande i Sverige och har ökat de senaste decennierna. Ökningen kan spåras till EU:s inre marknad med ökad arbetskraftsrörlighet, mer användning av långa underentreprenörskedjor och bemanningsföretag, avregleringar och privatiseringar i offentlig sektor, samt en svagare facklig organisering i många branscher. Det senaste decenniet har arbetslivskriminaliteten kopplats till organiserad brottslighet, särskilt inom bygg, transport, städ, restaurang, assistans och jordbruk. Skurkföretag drabbar både de anställda och samhället hårt. De anställda får jobba till löner långt under kollektivavtalsnivå och drabbas ofta av lönestöld. De drabbade får ofta heller ingen sjukförsäkring och ingen pension. Svartarbete är ofta förknippat med en livsfarlig arbetsmiljö och bristande skydd mot olyckor. Otryggheten är

stor och ofta används hot vid påkallande av missförhållanden. I vissa fall förekommer människohandel och tvångsarbete. Samtidigt försvåras och bestraffas facklig organisering. För samhället innebär arbetslivskriminaliteten uteblivna skatter och avgifter, men också kostnader för socialförsäkringssystem, fusk med bidrag, osund konkurrens och brottsbekämpning. Dumpade löner och villkor kan påverka hela branscher och kollektivavtalen och arbetsrätten urholkas i praktiken. För att komma till rätta med arbetslivskriminaliteten måste det privata vinstintressena bort från välfärden. Stat, regioner och kommuner ska inte finansiera kriminalitet och lönedumping. Kollektivavtal ska krävas vid offentliga upphandlingar oavsett EU-rätten.

- Inför krav på kollektivavtal, schyssta villkor och uppföljning vid all offentlig upphandling, oavsett vad EU-rätten säger – inga skattepengar till skurkföretag.
- Begränsa underentreprenörskedjor till max två led – varje led bort från huvudentreprenören försvårar kontroll och ansvar.
- Gör huvudentreprenören juridiskt ansvarig för villkor och löner hos alla underentreprenörer i 12 månader, inklusive vid svartarbete och olyckor.
- Inför kännbara straff för arbetsköpare som utnyttjar arbetare eller förhindrar facklig organisering – inklusive fängelse vid upprepade eller grova brott.
- Inför en lag mot lönestöld med personligt straffansvar – inklusive ansvar vid konkurs och användning av målvakter. Arbetsköpare som inte betalar ut avtalad lön, OB eller övertid ska kunna straffas med böter eller fängelse, och lönearbetare ska ha rätt till snabb och juridiskt bindande indrivning.
- Gör det enklare och vanligare att utdöma näringsförbud vid systematisk arbetslivskriminalitet.
- Förbjud att företag själva får föreslå konkursförvaltare. Inrätta särskilt kvalificerade arbetsrättsliga konkursförvaltare.
- Utöka den statliga lönegarantin så att arbetare inte blir lottlösa när arbetsköpare förhalar eller går i konkurs. Även skadestånd ska omfattas.
- Utöka resurserna till Arbetsmiljöverket och Skatteverket för att genomföra kontroller och samordnade razzior.

Klimat och miljö

Socialism och klimatkamp går hand i hand. Det kapitalistiska systemets utveckling leder oss mot jordens förödelse. Dess avskaffande är nödvändigt för att rädda vår planet från klimatkatastrof och förgiftning. Vi behöver en demokratiskt planerad ekonomi där människor och miljö går före vinst. Samtidigt kan delsegrar vinnas här och nu vilket både köper oss tid genom bromsade utsläpp och skapar hopp och mobilisering för den större nödvändiga

samhällsförändringen. Solidaritet ser hur en samverkan mellan den socialistiska kampen, klimatkampen och fredskampen nu växer fram. Solidaritet betyder att vi kämpar tillsammans – för en grön och rättvis värld där vi lever i fred och balans med miljön och inom planetens gränser. Tiden att agera är nu! Vi ska leva i fred på jorden och med jorden!

Miljontals människor i världen lever under extremt utsatta förhållanden samtidigt som det pågår ett ofantligt slöseri bland de rikaste delarna av befolkningen. Även i Sverige lever hundratusentals under fattigdomsgränsen, trångboddhet och hemlöshet ökar och allt fler människor vräks från sina hem. Vårt land var för drygt 50 år sedan ett av världens mest jämlika länder där småskaliga jord- och skogsbruk och värnandet om naturen hade en stark ställning. Men detta har förändrats i mångt och mycket till dess motsatser. Ojämligheten ökar för var dag.

Klimatkrisen är därför en av de största utmaningarna vår värld står inför. Kapitalismens jakt på profit har lett till rovdrift på naturresurser, massiva utsläpp av växthusgaser och en ojämlik fördelning av både miljöproblem och naturresurser. De rika och storföretagen slår vakt om sina vinstintressen medan arbetare och låginkomsttagarna drabbas hårdast av klimatförändringarnas konsekvenser. Det är tydligt att en marknadsdriven ekonomi inte kan lösa klimatkrisen. Vi behöver en radikal omställning till en demokratisk, planerad och rättvis ekonomi, där ekologi går före profit. Detta program presenterar en socialistisk strategi för en hållbar framtid genom demokratisering av ekonomin, förstatligande av nyckelsektorer och en rättvis omfördelning av resurser. Solidaritet vill vara en aktiv och positiv kraft i kampen mot ett ekonomiskt samhällssystem som vars förutsättningar är rovdrift på natur och evig till tillväxt tills allt är plundrat och förstört ner till minsta lilla stenskarva och kryp.

Ekonomisk planering för klimatet

Vi inför en demokratiskt planerad ekonomi som håller sig inom de planetära gränserna och styrs för att uppfylla sociala behov, istället för kapitalistisk profitjakt.

- Demokratisk kontroll över energisektorn, storindustrin ska socialiseras, nyckelsektorer för vardagslivet som transportsektorn, bostadssektorn, livsmedelsproduktionen och välfärden, ska styras för att garantera hållbarhet.
- Kooperativa företag och offentlig produktion ersätter marknadsdriven konsumism och kortsiktig vinstmaximering.

Klimaträttvisa och global solidaritet

- Inför en progressiv klimatskatt där de rika och storföretagen betalar mest för omställningen.

- Klimatomställningen får inte slå hårt mot arbetare och låginkomsttagare – gröna jobb och ekonomisk trygghet garanteras genom en statlig utställningsgaranti.
- Kapitalismen har lett till att naturtillgångar skövlas och att miljöförstöring inte tar hänsyn till de mest utsatta. Därför måste vi säkerställa att de som bär den största bördan av klimatförändringarna, särskilt arbetarklassen och de fattigaste, får stöd genom rättvisa omställningsåtgärder.
- Internationell klimaträttvisa, där rika länder betalar för sin historiska klimatpåverkan och stödjer fattigare länders omställning.

Fossilfri och förnybar demokratisk energiförsörjning

Sverige ska vara helt fossilfritt senast 2030 genom en snabb utbyggnad av förnybar energi.

- Vi satsar på förnybar energi som sol-, vind- och vattenkraft, grön vätgas, och ser till att dessa system drivs på ett demokratiskt sätt till gagn för alla människor. Vi säger nej till kärnkraft.
- Energiproduktionen ska ske med hänsyn till både miljö och social rättvisa. Övergången till hållbara energikällor ska säkerställa att alla samhällsgrupper, särskilt de med låg inkomst, får tillgång till ren och billig energi. Samtidigt genomförs planerad energieffektivisering hos storförbrukare.
- För att säkerställa en rättvis omställning ska energiproduktion styras bort från marknadens profitjakt och istället fokusera på hållbarhet och gemensam nytta.
- Återreglera energimarknaden och stoppa möjligheten att exportera vinster från elnät till utländska bolag.
- Energiproduktion ska förstatligas och styras demokratiskt av arbetare och inrättade demokratiska organ, så att vi kan prioritera hållbarhet och inte vinstmaximering.

Infrastruktur och hållbara transporter

Vägar, järnvägar, elnät, bredband och kollektivtrafik är inte handelsvaror utan gemensam infrastruktur som ska ägas gemensamt. Alla ska ha rätt till mobilitet, trygghet och fungerande vardagslogistik – oavsett var du bor eller vad du tjänar. Investeringar i hållbar infrastruktur är avgörande för klimatomställningen och en bärande del i en politik för full sysselsättning. Sveriges el-, vatten-, fjärrvärme- och avloppsledningar är gamla och närmar sig slutskedet av sin tekniska livslängd. Läckage, föroreningar och driftsavbrott ökar redan. Samtidigt har privatiseringar och bolagiseringar försvagat den långsiktiga planeringen. Nätinfrastrukturen behöver vara fri från bolagslogiken och förstatligas eller återkommunaliseras.

- Förstatliga all större infrastruktur: Järnvägar, vägar, elnät, bredband och vattennät ska ägas och styras demokratiskt.

- Återförstatliga all persontrafik på järnväg – avskaffa systemet med uppstyckad tågtrafik och anbudskaos och ge SJ helhetsansvar under offentlig regi.
- Inför avgiftsfri kollektivtrafik i hela landet, finansierad via skatten – det ska löna sig att åka klimatsmart.
- Bygg ut kollektivtrafiken i hela landet – återöppna nedlagda järnvägslinjer och stationer, särskilt på landsbygden.
- Storsatsning på järnvägsunderhåll – bygg upp ett nytt statligt bolag för drift och reparation.
- Gratis cykelverkstad och cykelparkering vid alla tågstationer.
- Starta ett nationellt upprustningsprogram för gamla ledningar och nät – med fullt statligt ansvar och långsiktig planering.
- Stopp för fossilbilar 2030. Satsa på klimatsmarta transportsystem – elbussar, cykelvägar och laddinfrastruktur och urbana bilfria zoner. Gör transportpolitiken fossilfri till 2035.
- Förbjud inrikesflyg i södra Sverige. Stoppa byggandet av nya flygplatser. Inga kommunala eller regionala medel avsätts till flygplatser.
- Stopp för nya motorvägar - investeringarna ska gå till hållbara transporter. Flytta godstransporter från lastbil till järnväg.

En rättvis och hållbar livsmedelsproduktion

Övergång till ett ekologiskt jordbruk som är förenligt med bevarande av biologisk mångfald. En avveckling av köttindustrin till förmån för en småskalig djurhållning med god djurvälstånd.

- Statliga stöd till kollektivt ägda jordbruk och kooperativ för att minska storföretagens kontroll över maten och främja hållbar produktion.
- Stopp för byggnation på bördig åkermark.
- Skydd av skogar och vatten – skogsbruket demokratiseras och kalhyggen förbjuds. Skydda fjällnära skogar och gammelskogar. Strandskyddet och allemansrätten försvaras och förstärkas. Våtmarker anläggs i ökad omfattning. Djur och natur skyddas.
- Stärkta incitament för att minska användningen av konstgödsel och bekämpningsmedel, och en satsning på regenerativt jordbruk som bevarar och stärker jordens bördighet.

Industrins roll i klimatomställningen

Nyckelindustrier och hela produktionskedjor ska ställas om till fossilfria processer och en hållbar produktion.

- Industriell produktion ska omformas för att prioritera hållbarhet och ekologiska behov framför överproduktion och kortsiktig vinstmaximering.
- Teknisk forskning ska styras av samhälleliga behov och vetenskaplig frihet istället för vinstintressen, och industrin ska styras till att prioritera klimat- och miljöhänsyn framför vinstmaximering.

Nej till militarism och miljöförstörande krigsmaskiner

Militär upprustning hotar både natur och fred: Den aggressiva jakten på naturresurser och ökande militär aktivitet leder till ökade spänningar och förstörelse av miljön, som i fallet med Vättern och med PFAS-utsläpp. Vi vill se kraftigt sänkta militärutgifter och förbud mot militärövningar i känsliga naturområden.

- Vi motsätter oss upprustning och export av krigsmateriel, vilket endast bidrar till global osäkerhet och miljöskador.
- Den militära upprustningen, NATO-övningar och DCA-avtal med USA-baser innebär inte bara ökad risk för krig, utan också ökade utsläpp av koldioxid, bly och PFAS, vilket allvarligt skadar klimatet, naturen och vårt dricksvatten.
- Sverige ska vara en alliansfri fredsaktör och driva global nedrustning genom diplomati istället för NATO-medlemskap, DCA-avtal och upprustning.
- Försvarets vetorätt mot vindkraft ska avskaffas liksom möjligheterna att runda miljölagar och miljökrav.
- Skärp miljölagstiftningen för att skydda natur och miljö
- Klimatförsvaret istället för militär upprustning

Arbete, konsumtion och fritid i ett klimatsmart samhälle

- Kortare arbetsvecka, 30 timmar, genomfört i kollektivt ägda företag.
- Vi strävar efter att skapa ett samhälle där arbete, fritid och konsumtion är i harmoni med klimatet och miljön, och där vi lever inom planetens gränser.
- Kapitalismen skapar miljöförstöring och resursslöseri genom sitt ensidiga fokus på tillväxt och konsumtion. Vi måste ställa om till ett socialistiskt system där resurser används hållbart och fördelas rättvist.
- Istället för tillväxt talar vi om omväxt, där samhällets ekonomi styrs bort från varukonsumtion och transporter till arbetstidsförkortning, delningsekonomi och utbyggnad av offentligt finansierad sjukvård, skola, omsorg samt kollektivtrafik för alla.
- Offentliga mötesplatser utan köpkrav ska inrättas. Långlivade produkter ska prioriteras framför masskonsumtion. Återbruk och återvinning är ledord.

Demokratisk och folkligt ledd klimatomställning

Att klimatkatastrofen ej kunnat avvärijas trots vetenskapens varningar är ett gigantiskt misslyckande för västvärldens politiska system, Det illustrerar att vår demokrati inte är ett verkligt folkstyre utan istället kapitalägarnas system.

- Klimatbeslut ska fattas av lönearbetare, lokalsamhällen och forskare – inte av företagsledningar eller kapitalets köpta politiker.

- Vi inför lokala klimatråd där medborgare har makt över omställningen i sina samhällen och väljer representanter till ett nationellt beslutande råd.
- Utbildning på alla nivåer, från förskola till universitet liksom i folkbildningen, om klimat och ekologi stärks för att ge alla kunskap om omställningen och skapa engagemang.
- Klimatåtgärder ska inte dikteras av företagsintressen utan utformas med hänsyn till de människor och samhällen som påverkas mest.

Fred

Freden är central

Freden är central för trygghet och välmående på jorden, nu och för all framtid. Freden tillsammans med klimatet och miljön är säkerhetsgarantin för vår mänskliga överlevnad. Militär upprustning hotar välfärden och civilsamhället och frågan måste ställas om vem det är som tjänar på upprustningen och kriget? Det är inte civilbefolkningen eller ekosystemen, utan kapitalets starkaste företrädare i form av industrikomplex i samverkan med genom lobbying korrumpad politik. I nära samarbete med folkrörelser, sociala rörelser och andra radikala organisationer måste grunden läggas för en värld där makten över samhället och våra liv ligger i våra egna händer. Dessa principer utgör ramen för vårt ställningstagande i frågorna kring freden, försvaret, militärt rustande samt diplomati och fredliga medel i mellanstatliga relationer.

Freden, säkerhetsdilemmat och ett starkt civilförsvar

Säkerhetsdilemmat måste tas på allvar. Ett stärkt försvar ses lätt som ett hot av en granne, som i sin tur därför förstärker sitt försvar och släpper lös en kapprustningsspiral. En slutsats av detta är att upprustning och kapprustning måste ersättas av nedrustning, vilket är möjligt genom diplomati och fredliga förhandlingsmedel i mellanstatliga relationer. Samhället måste rustas för fred.

Utbildning av hela befolkningen i disciplinerad samhällelig aktion, generalstrejk, sabotagetekniker och civil olydnad skulle göra Sverige omöjligt att ockupera. Ett starkt civilt motstånd är en grundläggande komponent för att säkerställa en fredlig och hållbar framtid. Genom att stärka folkets förmåga till kollektivt motstånd och organisering kan vi skapa ett samhälle som inte bara står emot yttre hot utan också behåller sin autonomi utan att förlita sig på militariserade lösningar. Samtidigt måste samhället rustas för fred genom att fokusera på att skapa hållbara och fredliga internationella relationer, vilket innebär att vi bör investera i utbildning och solidaritet snarare än militarisering. Vi förespråkar internationell rätt och förhandlingar, samtidigt som militärutgifter omfördelas till välfärd och klimatarbete.

- Militär nedrustning: Minska militärutgifterna och omfördela dessa till sociala och ekologiska behov för en hållbar och fredlig värld.
- Välutvecklad diplomati på alla nivåer: Prioritera diplomati och fredliga förhandlingar som primära verktyg för att lösa internationella konflikter.
- Allas rätt att vägra värnplikt: Erbjud rätten att vägra värnplikt utan repressalier för att främja fred och icke-våld.
- Stopp för all form av vapenexport: Stoppa export av vapen till regimer och konflikter där de kan användas för förtryck och våld.
- Sverige ska verka och bidra internationellt med fredliga metoder för konfliktlösning och diplomati i mellanstatliga relationer: Sverige ska föregå med exempel och prioritera fred och samarbete i internationella relationer.
- Bygg ett starkt civilt försvar: Stärk folkets förmåga till kollektivt motstånd för att bevara autonomi och säkerställa fred.
- Utbildning i kollektivt motstånd: Utbilda befolkningen i samhällelig aktion och civil olydnad för att göra Sverige motståndskraftigt mot externa hot.

Freden och demokratin

Allemansrätten, demokratin, välfärden och civilsamhället hänger ihop. Alla invånare - inte bara medborgare - måste ha rätt till en jämlik fördelning av resurser och möjligheter till att leva och delta på lika villkor i samhället. I en fungerande demokrati nås alla av flera perspektiv och tolkningar och därmed möjligheten att bilda och uttrycka sin egen uppfattning i demokratiska samtal där alla och allas perspektiv får utrymme. Demokratin måste byggas och värnas från grunden – demokratin hotas när freden hotas. En grundläggande förutsättning för demokrati är medbestämmande och för detta krävs att nyanserade perspektiv, bilder och information görs kontinuerligt tillgängliga, samt lyfts och debatteras objektivt i media, och att folkomröstningar hålls inför viktiga beslut. Ett lands olika ekonomiska områden står i direkt förbindelse med varandra och öknings- och minskningar av en post medför ofrånkomligt sänkningar av andra. Välfärden måste som en demokratisk rättighet gå före militär upprustning. Utan ett fungerande samhälle med fungerande grundfunktioner i form av demokratiskt medbestämmande och välfärd för alla finns ingenting värt att försvara.

- Verka för inrättande av ett Fredsdepartement som ska främja diplomatiska lösningar, nedrustning och fredsbyggande både nationellt och internationellt.
- Värna det demokratiska samtalet, folkbildningen och folkrörelsernas inflytande: Ett starkt och fritt demokratiskt samtal är avgörande för att främja fredliga lösningar och motverka militarisering och våld som "konfliktlösning".

- Återupprätta medierna som den tredje statsmakten. Fri-och oberoende media erbjuder objektiv bevakning och nyhetsrapportering för att säkerställa att medborgarna får en objektiv och nyanserad bild av nyheter och omvärldssituationer.
- Medborgarna behöver ges större möjligheter att både få kunskap om och kunna påverka genom kommunala hearings, till exempel i frågor om en nära liggande militärbas eller miljöstörande flygningar.

Freden, kärnkraften och kärnvapenhotet

Kärnkraften – uranbrytning – kärnvapen innebär en ödesdiger sekvens av fenomen vars utnyttjande måste motverkas i alla led. Uranbrytning innebär en oerhörd miljöpåverkan och är en del av ett allvarligt intrång på civilsamhället. Detta gäller både prospektering, brytning och hantering där kapitalistiska och internationella gruvbolags intressen går före civilbefolkningars och ursprungsfolks rättigheter, anspråk och levnadsförutsättningar. Kärnkraftens ödesdiga konsekvenser i händelse av olyckor, samt riskerna för attentat och beskjutning som strategiska mål i krig är oöverskådliga och oförenliga med en hållbar utveckling. Slutförvarsteknik finns inte i tillförlitlig form och oräkneliga generationer riskerar att drabbas som konsekvens av detta faktum. Kopplingen mellan kärnkraftens och kärnvapenutvecklingens utnyttjande av anrikat uran är väl känd och måste tas på allvar. Då kärnvapen innebär risken för vår mänsklighets och alla livsformers utplåning på vår jord, måste vi med alla till buds stående medel.

- Verka för kärnkraftsindustrins civila och militära avveckling: Arbeta för en snabb och säker avveckling av både civil och militär kärnkraft, och ersätt den med förnybar energi.
- Avveckla alla former av kärnkraft och kärnvapen: Fokusera på att avveckla både kärnkraftsanläggningar och kärnvapen för att minska globala hot och främja hållbar energi.
- Verka för att Sverige ska skriva under FN:s konvention om kärnvapenförbud (på engelska Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons, TPNW)
- Stoppa utländska företags möjligheter att prospektera och bryta uran och andra mineraler i Sverige genom att ge civilbefolkningen och ursprungsfolk veto och därmed rätt att neka detta.

Freden, miljön och klimatet

Fredsfrågor och miljöfrågor handlar båda om resurser och resurshushållning, samt i förlängningen till planetära gränser. Respekt måste grundläggas för de planetära gränserna och allting inrättas därefter, för vår överlevnads skull. Därför måste militärens överordnade riksintresse över miljöhänsyn som till exempel hälsotillståndet hos sjöar och annan natur upphöra, liksom militärens veto gällande vindkraft. Vi ser idag hur alltmer aggressiv jakt på naturresurser

leder till ökade spänningar - nationellt och internationellt - och ökade risker för krig. Vi ser också hur den militära upprustningen förstör sjöar. Ett exempel på detta är vår största dricksvattentäkt Vättern där markant ökade flygrörelser och skjutningar tillåts över och runt sjön. Utsläpp av gifter som PFAS måste upphöra då de kommer att ytterligare förgifta våra sjöar och vattendrag liksom påverka framtiden mycket negativt i generationer framöver. Detta sker idag till följd av att den aggressiva upprustningen ökar på militära anläggningar och flygplatser, runt om i Sverige. Följaktligen är samband och samverkan mellan vår samtids stora ödesfrågor nödvändiga att beakta och bearbeta för en hållbar utveckling och framtid. En väl grundad fredskultur gör att satsningar på militär upprustning förlorar i betydelse. De ekonomiska resurser som idag - nationellt och internationellt - läggs på militär kapacitet skulle genom genom en omfördelning räcka till utbyggnad av en energisektor som är helt oberoende av fossila råvaror, och möjligheten att på det globala planet klara 1,5-gradersmålet. Fredskampen och miljökampen går hand i hand och därför anser vi att

- Miljölagstiftningen måste respekteras som en övergripande gräns: Miljölagstiftning ska tillämpas för alla beslut för att skydda naturen och säkerställa hållbar utveckling.
- Miljölagstiftningen måste skärpas och undantag från prövning eller rundning av miljöbalken förbjudas: Alla projekt måste strikt prövas mot miljöbalken, och undantag ska förbjudas för att förhindra negativa miljöeffekter.
- Inför ett miljöveto i alla politiska beslutsprocesser: Ett miljöveto ska införas för att kunna stoppa beslut som skadar miljön och säkerställa långsiktig hållbarhet.
- Militärens (Försvarmaktens) överordnade veto över vindkraftsutbyggnad och riksintresse över naturen måste avskaffas: hållbar energiproduktion måste underlättas.

Freden och den internationella solidariteten

Vi måste motverka militärallianser och istället bygga och stärka mellanstatliga solidaritetsallianser för internationellt samarbete. Vi behöver utveckla konceptet med Cities for Peace för nationell och internationell samverkan för fred, nedrustning och diplomati, där inte bara nationer har kontakt och utbyte utan att internationella relationer även skapas och upprätthålls på regionala och lokala nivåer där invånarna berörs och involveras. För ett utvecklat och stärkt internationellt fredsbyggande arbete verkar vi för att

- Återupprätta Förenta Nationerna som en världsomspännande neutral och fredsbyggande organisation med internationella befogenheter.
- Stödja Internationella Brottmålsdomstolen och Internationella Krigsförbrytartribunalen som internationella instanser för rättsskipning.

- Stärka och utveckla diplomatins roll i mellanstatliga relationer: Sverige ska prioritera diplomati för att lösa konflikter och främja globalt samarbete för fred och säkerhet.
- Stödja fredskampen i olika länder och bidra till internationell påverkan för fredlig konfliktlösning: Sverige ska aktivt stödja globala fredsinitiativ och arbeta för att diplomati och förhandlingar används för att lösa konflikter.

Freden och säkerheten

Säkerhet och trygghet gynnas av fred, självständighet och självförsörjning i fråga om energi och livsmedel. Ökad upprustning av försvaret leder till ett säkerhetsdilemma, där andra parter ser upprustningen som ett hot och därför också börjar rusta. Nedrustning är den enda vägen till hållbar fred och därmed den enda vägen till hållbar, verklig säkerhet. Därför verkar vi för att

- Sverige ska sträva efter fred med fredliga medel och således inte vara medlem i NATO eller andra militära allianser, eller tillåta utländsk militär på svensk mark (vilket möjliggörs genom DCA-avtalet).
- Riv upp DCA-avtalet: Sverige ska säga upp DCA-avtalet (Defence Cooperation Agreement) för att stoppa USA-militär på svensk mark och säkerställa att vårt land inte används som en plats för internationella militära operationer.
- Det hålls en folkomröstning om NATO och DCA som skall föregås av omfattande informationsspridning till allmänheten och offentliga debatter med företrädare från alla sidor - även kritiska röster - ges lika villkor och utrymme.
- Regler för och kontroller av vapeninnehav ska skärpas liksom möjligheterna att kontrollera och beslagta vapen som förs in i Sverige. Vapen som liknar stridsvapen skall inte vara tillåtna utanför militärens område eller för annat än militärt bruk.
- Sverige återupprättar kapaciteten till självförsörjning gällande livsmedel inom landet liksom tillgodoser svenska hushåll med energiförsörjning innan eventuella överskott säljs.

Freden och kulturen

Vad vi ser idag är en samlad, omfattande och mycket djupgående attack på kulturområdet. Progressiva konstnärer, filmare, musiker och andra bildskapare får allt svårare att föra ut sitt budskap om att ett annat samhälle är möjligt än det vi idag upplever med till exempel ökad aggression och ökad upprustning. Detta får konsekvenser och är av avgörande betydelse för hur demokratin fungerar och hur vi påverkas av det vi ser, vilka bilder vi omges av och vilka budskap vi förses med och vilka samtal som vi för. En rik, brokig väv av bilder och berättelser, av konstnärliga uttryck som en del av en levande kultur är nödvändiga för den demokratiska grunden i ett fritt samhälle. Civil olydnad och

obegränsad yttrandefrihet som mänskliga rättigheter samt en mångfald av röster som får höras är självklara för att värna detta samhälle och alla dess invånare. Därför måste vi

- Rusta Sverige för fred genom att formulera berättelser, narrativ, om att en annan utveckling och annan värld är möjlig än den vi ser idag, präglad av krig och militarisering.
- Verka för, stödja och initiera bildning och informationsspridning om att fredsfrågor, klimat och miljö hänger samman. Visa på samband mellan fredskamp och miljövern.

Välfärden

Alla barns rätt till en bra förskola och skola, samt alla invånares rätt till en god vård och omsorg efter behov är en grundpelare i varje solidariskt samhälle. Sverige har tidigare varit ett internationellt föredöme inom välfärdsområdet. Genom en utjämnande skattepolitik byggde vi ett gemensamt trygghetssystem och välfärd där den gemensamma, offentliga, sektorn varit ansvarig för verksamheten. En stor och viktig del av Sveriges ekonomi hölls därmed utanför kapitalets kontroll.

Under flera decennier har dock den gemensamma välfärden i Sverige varit under attack från högern. Kapitalisterna gick till offensiv med kampanjer om att marknad och konkurrens skulle göra verksamheten mindre byråkratisk och "effektivare". Kommuner införde industriinspirerat "New Public Management", olika kundvalssystem och började privatisera driften av välfärden. Parallellt har utsvältning och kroniska budgetnedskärningar genomförts på kommunal och regional nivå oavsett politiskt styre. Idag är välfärdssektorn till stor del privatiserad samtidigt som förskolan, skolan och vården håller på att knäckas av resursbrist. Solidaritet kämpar för att bryta denna utveckling.

- Stopp för privata företag inom skola, vård och omsorg
- Kraftigt ökade resurser till välfärden, finansierade genom nedrustning av militären och högre rättvisa skatter.
- Högre löner för välfärdens lönearbetare - välfärden ska vara löneledande för att lösa rekryteringen av bra personal
- En allt större andel av vår ekonomi och totala arbetsinsatser ska styras till vården, skolan och omsorgen och bort från områden för privat varukonsumtion.

Skola och förskola

En välfinansierad och pedagogiskt ambitiös förskola kan ge alla barn en bra start i livet oavsett deras hemsituation. En grundskola där lärare och annan personal räcker till för alla barn, oavsett om de har lätt eller svårt för sig, är en rättighet för barnen och en investering i vårt samhälles framtid. Solidaritet kämpar för en sådan skola i vårt land. Tyvärr står vi långt därifrån idag. Friskolereformen, som öppnade upp för privata skolor med profitmål tillsammans med det segregerande fria skolvalet har idag visat sig ha katastrofala konsekvenser. Till det kommer återkommande nedskärningshysteri vid varje svacka i konjunkturen eller nedgång i barnkullarnas storlek. Kommunaliseringen har skapat ojämlikhet över landet och förskolan är dessutom ojämlik i kvalitet mellan bostadsområden inom samma kommun, där arbetarklassområden systematiskt har färre förskollärare. Kvaliteten i våra barns utbildning sjunker. Detta är oacceptabelt.

Solidaritet vill ha en skola som drivs och ägs offentligt. De ekonomiska resurserna till skolan ska höjas kraftigt och planeras långsiktigt efter behov, inte efter konjunkturernas kaos. Staten ska genom finansiering och ett regelverk som gäller i hela landet ge alla skolbarn samma goda förutsättningar.

- Kraftigt höjda anslag till förskola och skola - fler lärare i varje klass och fler förskollärare i alla barngrupper!
- Förbud mot privata skolor och förskolor - bort med profitjakten!
- Närhetsprincipen istället för skolval, resurser efter behov istället för skolpeng - alla skolor ska vara bra skolor!
- En bra, jämlik och pedagogiskt ambitiös förskola för alla barn.

Vuxenutbildning

De borgerliga vill inte ha en utbildad befolkning. De senaste årens hårda slag mot vuxenutbildningen, särskilt mot vuxenskolan och folkhögskolorna, är mycket talande. En utbildad arbetarklass är en medveten arbetarklass som kan kämpa för sina rättigheter. Solidaritet vill att vuxenutbildningen ska återgå till att bli en viktig möjlighet för arbetarklassen att utbilda sig. Staten måste investera i vuxenutbildningen för att jämna ut den ojämlikhet som drabbar arbetarklassens barn och barn till invandrade föräldrar, och för att styra utvecklingen mot en rejäl demokrati där alla medborgare har tillgång till gratis och högkvalitativ vuxenutbildning.

- En god vuxenutbildning i hela landet, som garanterar möjlighet till omskolning, vidareutbildning och bildning genom hela livet
- Ta tillbaka och demokratisera vuxenutbildningen (komvux, SFI) i kommunal regi och stärk den offentliga finansieringen av folkbildningsinstitutionerna och folkhögskolor utan att inskränka deras pedagogiska självständighet.

- Stoppa all form av marknadsstyrning och vinstintressen inom utbildningen.

Högre utbildning och forskning

Högskolor och universitet skall demokratiseras och göras tillgängliga för alla invånare i Sverige som är behöriga och vill skaffa sig en utbildning.

Högskoleutbildning är inte bara ett sätt att utbilda viktiga yrkesgrupper utan kan också vara ett sätt för individer att söka kunskap för att förstå och kritiskt utmana det rådande samhället.

Högskolor och universitet skall vara fria från alla former av diskriminering och möjliggöra lika villkor för både studenter och anställda oavsett personliga egenskaper, kön, etnicitet och klassbakgrund. Universitet och högskolor skall inte samarbeta med lärosäten som stödjer folkmord och förtryck av arbetarklassen, kvinnor eller nationella och andra minoriteter. I stället ska de stärka sitt samarbete med universitet som strävar mot rättvisa och jämlikhet, särskilt i länder i det globala Syd.

Universitet och högskolor är viktiga för att bidra med kunskap för samhällsförändringar för solidaritet mellan människor och med jordens resurser. Forskning om omställningen av de ekonomiska, tekniska och sociala systemen för en samhällelig produktion, konsumtion och organisation som kännetecknas av hållbarhet i stället för en ständig ekonomisk tillväxt skall vara ett prioriterat område för staten att satsa på.

Forskningen ska vara fri, styras av främst av forskarnas egen vilja att söka ny kunskap, men uppmuntras att delta i lösningen av samhällets största utmaningar. En viktig roll för forskningen är att förse de valda beslutsfattarna och allmänheten med kunskap om ett samhälle som kännetecknas av ekologisk hållbarhet, jämlikhet och rättvisa.

Idag finansieras en betydande del av den akademiska forskningen av privata stiftelser kontrollerade av kapitalet. Detta medför att de köper sig lojalitet och kan styra kunskapsproduktionen till områden som gynnar deras egna långsiktiga vinstintressen. Detta system måste ersättas med en helt statligt finansierad akademisk forskning.

- Bygg ut högskoleutbildningen och gör den tillgänglig för alla behöriga och i hela landet
- Fri forskning och trygga anställningar för forskare
- Bryt kapitalisternas inflytande över forskningen.

Vården

Den regionalt styrda vården har pressats hårt med besparingskrav samtidigt som behoven och de medicinska möjligheterna ökar. Detta leder till en enorm resursbrist, utsliten personal och drabbade patienter. Inom vården har NPM-modellen införts på bred front. Det har lett till privatiseringar och inköpt vård. Även hyrpersonal har varit en nyliberal idé som periodvis har dränerat regionerna på pengar och gött hyrföretagens ägare. Numera är också statsbidragen otillräckliga vilket ytterligare spär på regionernas underskott. Solidaritet vill ha ett förbud mot vinstutdelande offentligt finansierade vårdföretag. All vård ska vara drivas av det offentliga och vården ges på lika villkor efter behov till alla över hela landet. Vården ska fortsatt drivas av regionerna, men med ökad statlig finansiering för att säkerställa rättvisa villkor för patienter och vårdbehövande, men också en bra arbetsmiljö för all vårdpersonal.

Istället för massuppsägningar inom vården vid varje konjunkturedgång skall en långsiktig planering ske baserad på behov och den medicinsk utvecklingens möjligheter.

Asylsökande och papperslösa ska ha rätt till vård på lika villkor och angiverilagsförslaget ska rivas.

- Kraftigt höjda anslag till vården - fler anställda för högre kvalitet och god arbetsmiljö
- All vård ska drivas i offentlig regi
- En jämlik vård tillgänglig i hela landet

Omsorgen

En god omsorg om äldre och funktionshindrade är en självklarhet i ett solidariskt samhälle. Idag är den kommunala hemtjänsten och boendena för omsorgstagare hårt pressade. Stor personalomsättning, ofta utbildad personal och bristande resurser tär på de anställda och de som behöver tjänsterna. Inom hemtjänsten är stressen för personalen med orimligt många äldre att besöka per dag ökända. Idag ställs omsorgspersonalen ofta inför olösliga problem där tiden varken räcker till en god omsorg eller ett vänligt bemötande.

Solidaritet vill förbjuda de privata, vinstdrivande företagen inom omsorg och hemtjänst. All verksamhet ska vara driven av kommunerna men med statlig reglering och finansiering för att se till att alla som är i behov får hjälp med de tjänster som de ska ha rätt till. Likaså behövs en reglering av anställningsförhållanden inom omsorgen för att ge personalen inom sektorn bra arbetsmiljö och rätt förutsättningar att göra ett bra jobb som kommer de som behöver omsorgen till del.

- Ökade resurser till omsorgen - större bemanning för högre kvalitet och god arbetsmiljö

- Stopp för privata företag inom omsorgen

Pensioner

Det rådande pensionssystemet i Sverige är en nyliberal maskin som massproducerar fattiga pensionärer och rika förvaltare. Systemet är skapat för att hålla de allmänna pensionerna nere och driva fram privata pensionslösningar för de välbeställda. Trots att nästan alla pensionärer får orimligt låga pensioner har AP-fonderna ett samlat pensionskapital på över 2 000 miljarder kronor. Detta system måste avskaffas. Alla lönearbetare ska få en god pension efter ett långt yrkesliv. Solidaritet står för ett rättvisebaserat pensionssystem där ingen pensionär är fattig.

- Högre pensioner - inga fattiga pensionärer
- Stopp för spekulation med våra pensionsfonder - använd dem till samhälleliga investeringar
- För ett nytt rättvisebaserat pensionssystem för alla

Bostäder

Vi har en omfattande och allvarlig bostadskris med bostäder till rimliga hyror. Särskilt drabbade grupper är rasifierade arbetare, ensamstående kvinnor, fattiga pensionärer och ungdomar som inte har rika föräldrar. Dessa grupper vräks nu i högre omfattning och situationen av hemlöshet försämras. Bostadsbristen orsakas inte bara av en avsaknad av nyproduktion utan av en finansialisering av det befintliga bostadsbeståndet. Detta sker genom utförsäljning av allmännyttan, särskilt i form av omvandling av hyresrätter till bostadsrätter, och av den process som vi kallat för "renovräkning". Allt detta i kölvattnet av den marknadsanpassning av bostadspolitiken som systematiskt och kontinuerligt drivits från början av 1990-talet. De borgerliga bostadspolitiska attackerna då markerade en brutal marknadsanpassning av bostadssektorn. Kronan på verket blev den förödande Allbolagen från 2010 som pressade kommunala allmännyttiga bostadsföretag att agera enligt affärsmässiga principer, dvs bete sig som helt privata aktörer med vinstintresse som motto för sin verksamhet. Staten slutade således ta ansvar för bostadsfrågan. Vi har numera en minimal och i vissa avseenden helt obefintlig statlig inblandning i bostadsförsörjningen.

En socialistisk och socialt hållbar lösning på bostadsfrågan, dvs en lösning som garanterar alla människors tillgång till goda bostäder kräver mer än att bara bygga billiga bostäder som fortsätter att generera vinst ur det gemensamma, som bara gynnar bostadsmarknadsspekulanterna. Det handlar också om att reglera eller på sikt avveckla bostadsmarknaden, det vill säga att omvandla bostadsfrågan från en vinstdrivande marknadsverksamhet till samhällets ansvar. Hem och en bostad ska inte vara marknadsvaror utan en medborgarrättighet.

För att motverka marknadens negativa inverkan på bostadssektorn bör bruksvärdeshyresystemet som en första åtgärd stärkas. Detta innebär att hyrorna baseras på det faktiska värdet av bostaden snarare än marknadens krav, vilket skyddar hyresgäster från orealistiska hyreshöjningar och gör bostäder mer tillgängliga för alla. Mark i städerna ska inte användas för spekulation. Uppdrivna markpriser gör bostäderna dyrare. Det behövs en tidsgräns för när bostadsbyggandet senast måste starta för att minska tomställd mark i attraktiva lägen och främja snabbare bostadsbyggande.

Det batteri av åtgärder som behövs för att vända den negativa utvecklingen i bostadsfrågan är så många att uppgiften inte kan delegeras till privata intressenter, vare sig stora eller små. Detta betyder inte att staten ska agera ensam – alienerad från de boende. Detta misstag begicks redan en gång i tiden, vid rekordåren, när det sociala ingenjörskapet i händerna på experterna, skapade miljonprogrammet. Kritiken mot programmet har varit omfattande när det gäller bristande inblandning av de boende i planeringsprocessen. De viktigaste sidoeffekterna har varit den segregation som uppstått och cementeras, vilket kvinnor och arbetarklassen har betalat dyrt för.

Det finns en stor kunskap och engagemang hos de boende och deras organisationer som måste tas tillvara. Bostadsaktivismen är inte en ny företeelse i Sverige. Hyresgästföreningen uppstod som ett resultat av en mångårig kamp för rättvisare bostadsförhållanden för hyresgäster runtom i Sverige. Idag utgör rörelser som "Alla ska kunna bo kvar", "Nej till marknadshyror", "Jag vill ha bostad" viktiga rörelser där kampen för en värdig bostad dagligen förs. Raden av dramatiska effekter av finansialiseringen av hyressektorn i Sverige har tvingat de boende att förenas i diverse organisationer och en bred aktivism som adresserar bostadsfrågan inom en bredare kontext. I denna bredare politiska agenda finns bostadsfrågan inte sällan ackompanjerad av kampen mot segregation, för jämställdhet och jämlikhet, mot stigmatisering och mot våldet som drabbar våra förorter. Denna aktivism är en viktig allierad för alla som vill sträva mot en rättvis och socialt hållbar stadsplanering och bostadspolitik. De boende besitter livslånga erfarenheter, och har skaffat sig kunskaper om i princip alla områden associerade till bostadsbyggande och renovering.

- För tillbaka utsålda och omvandlade allmännyttiga hyresrätter till kommunernas ägo – säkerställ en långsiktig och prisvärd bostadsförsörjning.
- Slop Allbolagen och förbjud vinst på kommunala bostäder – säkerställ att kommunala bostadsbolag inte drivs med vinstintresse, utan för att möta allmänhetens behov av prisvärda hyresrätter.
- Bygg omfattande volymer av hyresrätter för att kompensera bostadsbristen – starta ett nationellt program för att bygga 400 000 hyresrätter till 2035, för att ta itu med den långvariga bostadsbristen.

- Starta ett statligt byggbolag som bygger hyresbostäder – Inrätta ett statligt byggbolag som fokuserar på att bygga hyresbostäder till rimliga priser för att motverka spekulation och marknadisering.
- Krav på att alla kommuner ska tillhandahålla en bostadsförmedling – Alla kommuner ska ha en fungerande och rättvis bostadsförmedling som garanterar tillgång till bostäder för alla medborgare.
- Återinför och uppdatera systemet av förtur i bostadskön – prioritera särskilt utsatta grupper, såsom unga, äldre och personer med funktionsnedsättningar.
- Uppdatera bostadsbidraget till de nödvändiga nivåerna – höj och justera bostadsbidraget för att täcka de verkliga boendekostnaderna för låginkomsttagare och pensionärer.
- Bekämpa boendesegregation i både ord och handling – Implementera konkreta åtgärder för att motverka boendesegregation genom blandad bebyggelse och investeringar i arbetarklassens områden.
- Stärk lagstiftning mot bostadsdiskriminering – skärp lagarna och skapa mekanismer för att snabbt och effektivt åtgärda diskriminerande beteende.
- Inkludera de boende i processer av stadsplanering och lokal utveckling – de boende ska ha reellt inflytande i stadsplanering och lokal utveckling för att skapa hållbara och inkluderande samhällen.
- Slopa rotavdraget och inför subventioner till Allmännyttan för renovering – ÅInför statliga subventioner till allmännyttiga bostadsbolag för att renovera och upprätthålla befintliga hyresrätter på ett hållbart sätt.
- Stärk bruksvärdeshyresystemet – säkerställ att hyror baseras på lägenheternas faktiska bruksvärde snarare än marknadens efterfrågan, för att skydda hyresgäster från höga hyreshöjningar.
- Inför krav på byggande inom fem år för markköp – Den som köper mark centralt måste bebyggas inom fem år för att förhindra spekulation och säkerställa att marken används för bostadsbyggande snarare än att hållas som investering.

Landsbygden

Landsbygden är framtiden – men för att den ska kunna blomstra krävs att politikerna slutar svika. Vi vill bygga ett samhälle där du kan leva, bo och arbeta med samma rättigheter och möjligheter oavsett var du bor. Det innebär stora satsningar på det som länge försummats: fungerande kollektivtrafik, säkra vägar, snabb uppkoppling och lokal sjukvård.

Vi kommer införa statligt subventionerad leasing av elbilar för hushåll i glesbygd, bygga ut bredbandet och se till att kollektivtrafiken fungerar utan störningar. Lokala butiker och kooperativ behöver stöd, servicekontor och offentliga tjänster ska vara tillgängliga både fysiskt och digitalt.

En rättvis omställning kräver gröna jobb, lokal energiproduktion och utbildningsmöjligheter för landsbygdens behov. Vi vill att resurser från skog, mark och vatten ska stanna i bygden – inte försvinna bort till avlägsna storbolag.

Med bostäder, vård, ekoskydd och makt över naturresurserna bygger vi en landsbygd som är stark, stolt, hållbar och självständig.

Infrastruktur och kommunikation

- Förbättrad mobil- och bredbandstäckning: Säkerställ att alla på landsbygden har tillgång till pålitlig internetuppkoppling för att möjliggöra distansarbete och användning av digitala tjänster.
- Utbyggnad av kollektivtrafik: Investera i transportlösningar som effektivt förbinder landsbygden med städer, minskar bilberoendet och underlättar pendling.
- Underhåll och förbättring av vägnätet: Avsätt resurser för att upprätthålla och förbättra landsbygdens vägar, vilket säkerställer säkra och effektiva transporter.
- Subventionerad elbilsleasing på landsbygden: Inför statligt stöd för hushåll i glesbygd att leasa elbil till låg kostnad, som kompensation för bristande kollektivtrafik och för en rättvis klimatomställning.
- Stöd till lanthandlare: Inför ekonomiska stöd och samarbetsmodeller för att stärka lokala butiker på landsbygden.

Stöd till Lokalsamhällen

- Digitalisering av offentlig service: Främja digitala lösningar för att öka tillgängligheten till offentliga tjänster, särskilt för äldre och personer med nedsatt rörlighet.
- Främja kooperativ och arbetarägda företag: Stöd anställda i att ta över och driva företag genom kooperativ och solidarisk ekonomi, vilket stärker lokalsamhället.
- Investeringar i gröna jobb: Satsa på hållbara näringar såsom förnybar energi, ekologiskt jordbruk och hållbart skogsbruk för att skapa sysselsättning på landsbygden.

Utbildning, byggande, energi och natur

- Utbildningsinsatser för landsbygdsbor: Erbjud yrkesutbildning och kompetensutveckling anpassad till de specifika behoven på landsbygden.
- Stöd för bostadsbyggande på landsbygden: Ge ekonomiska incitament för att bygga och renovera bostäder i glesbygdsområden, för att motverka avfolkning och främja inflyttning.
- Stöd för lokalt ägd förnybar energi: Uppmuntra och stöd lokalt ägda energiprojekt, såsom vind- och solkraft, där vinster återinvesteras i lokalsamhället för hållbar utveckling.

- Skydda naturområden och ekosystem: Säkerställ bevarandet av viktiga ekosystem och naturområden samtidigt som hållbar turism och rekreation utvecklas..

Ekonomisk rättvisa och lokal ekonomi

- Lokal förvaltning av naturresurser: Låt kommuner och lokalsamhällen behålla en större andel av intäkterna från naturresurser som gruvor, skogar, vattenkraft och annan energiutvinning, för att stärka den lokala ekonomin och samhällsutvecklingen.
- Reformera det kommunala utjämningsystemet för ökad jämlikhet: Inför en reform där staten tar ett större ansvar för finansieringen av välfärdstjänster i kommuner med låg skattekraft, för att minska ekonomiska klyftor.
- Demokratisering av markägande: Inför lagstiftning som begränsar storleken på privat markägande och främja initiativ som stödjer lokalt ägda skogar, kooperativ och allmänningar, för att stärka lokalsamhällenas inflytande över sina naturresurser.

Skola, vård och omsorg

- Säkerställ tillgång till skolor och förskolor, förbättra skoltransport och anpassa utbildningarna efter lokala behov, som yrkesinriktade program och hållbarhetsutbildning.
- Utbyggnad av lokal sjukvård och förlossningsvård: Säkerställ att det finns tillräckligt med vårdplatser och förlossningsavdelningar i närheten av där människor bor, så att alla, särskilt kvinnor, har tillgång till trygg och nära vård under graviditet och förlossning.

Det digitala samhället

Digitaliseringen av en allt större del av våra liv och vårt samhälle ger möjligheter för en dramatisk frigörelse för oss människor. Vårt skapande kan delas med miljoner, vi kan få tillgång till all världens kunskap och vi kan lära oss av varandra oavsett världsdel. Vi kan delta i samhällsdebatten och organisera oss utan att resa.

Men i vårt kapitalistiska samhälle har dessa möjligheter kapats. I dag kontrolleras våra digitala liv av ett fåtal globala techjättar som har gjort människors sociala samvaro till en vara. Istället för fria gemenskaper har vi fått algoritmer styrda av vinstintresse. Istället för öppen kunskap och fri kultur har vi fått betalväggar, inlåsning och monopol på AI-modeller och kommunikationsplattformar. Tekniken används av stat och kapital för att övervaka och styra oss. Det som kunde skapat frihet, skaparglädje och

demokratisering har snärjts till verktyg för de styrande och deras vinstjakt. AI-revolutionen skulle kunna frigöra mängder av arbetstid till mer fritid och till personalförstärkningar inom vård, omsorg och skola, men skapar nu istället arbetslöshet och stress.

Kapitalismen står i vägen för digital frihet. Den begränsar möjligheten att dela resurser, kunskap och kreativitet. Den förstärker ojämlikhet, övervakning och desinformation. Vi i Solidaritet ser en annan väg: ett socialistiskt och demokratiskt samhälle där digital teknik används för allas bästa.

Med öppen källkod, fri tillgång till information och samhällelig ledning av teknikutvecklingen kan vi skapa en verkligt demokratisk digital gemenskap. Samtidigt möjliggör också den digitala tekniken vår socialistiska vision på flera sätt. Vi ser möjligheten för superdatorsocialism – en modell där AI och kraftfulla datorsystem används för att effektivt planera ekonomin och möjliggöra en sann ekonomisk demokrati där nyckelbeslut tas av medborgarna, och effektivt och ekologiskt hållbart genomförs i de ekonomiska planerna.

Ett fritt och rättvist digitalt samhälle är möjligt – men det kräver att vi bryter med kapitalismens makt över tekniken. Solidaritet kräver kontrollen tillbaka.

- AI-modeller, kunskapsplattformar och andra digital mjukvarusystem ska utvecklas och drivas öppet och offentligt för att bryta de privata företagens makt.
- Kraftigt utbyggd offentlig digital infrastruktur, superdatorcenter med hårdvara, expertis, och forskning, AI-resurser, och högkvalitativ internetuppkoppling till alla i hela landet.
- Lagstiftning om transparens och insyn i algoritmer som påverkar människors informationsflöde och digitala aktiviteter.
- Stärka digitala allmänningar, fria nätverk och bibliotek, samt motverka inlåsnings i storbolagens ekosystem.
- Införa digitala folkbildningsprogram och stöd till medborgardrivna tekniska lösningar.

Ekonomisk jämlikhet och skatter

Sverige är integrerat i ett globalt kapitalistiskt system, vilket innebär att den ekonomiska ojämlikheten och fördelningen av resurser är en direkt konsekvens av kapitalismens logik. De fem rikaste i Sverige äger lika mycket som fem miljoner av landets fattigaste. Lönerna för vd:ar har skjutit i höjden, medan industriarbetare och kvinnor i lågavlönade yrken, särskilt inom förskola och

omsorg, har fått sina löner låsta. Samtidigt har politikernas och höga tjänstemäns löner också skjutit i höjden, vilket ökar klyftorna mellan eliten och vanligt folk.

Kapitalismens behov av exploatering skapar hierarkier. Genom att sänka skatter för högavlönade och företag, samt avskaffa förmögenhetsskatt och arvsskatt, har den ekonomiska ojämlikheten fördjupats. Skattesystemet gynnar de allra rikaste och män framför kvinnor, genom sänkta skatter och skattekonstruktioner som minskar företagsbeskattningen och skatt på kapitalvinster. Detta innebär att de med lägre inkomster betalar högre skatt i relation till sina inkomster, särskilt de som är arbetslösa eller pensionärer.

För att stoppa denna ojämlikhet måste skattesystemet omstruktureras för att återupprätta omfördelade skatter. Det krävs en progressiv skala där de rikaste betalar en rättvis andel. Kvinnor måste få samma ekonomiska förutsättningar som män, både genom löneutjämning och rättvisare beskattning. Ett socialistiskt system kräver omfördelning av resurser för att säkerställa jämlikhet och rättvisa för alla.

- Riksbankens beslut om styrräntan behöver ställas under politisk kontroll: Riksbankens beslut bör styras politiskt för att prioritera sysselsättning framför kapitalets och låg inflation.
- Inför e-krona som ett statligt styrt digitalt betalningsmedel: stärk statens kontroll över betalningssystemet, minska beroendet av privata aktörer och säkerställ finansiel stabilitet.
- Insatserna mot skatteflykt och ekonomisk brottslighet behöver kraftfullt förstärkas genom internationellt samarbete och kraftigt ökade resurser till berörda myndigheter
- Återinförande av arvsskatt, gåvoskatt och förmögenhetsskatt på stora belopp – minska ekonomiska klyftor och säkerställ rättvisare resursfördelning.
- Återinförande av fastighetsskatt på fastigheter med stora taxeringsvärden: Återinför fastighetsskatt på högt värderade fastigheter för att öka rättvisa och stödja offentlig ekonomi.
- Höjd progressivitet i skalan för inkomstbeskattning: Höj skatten för de högsta inkomsterna för att skapa ett mer rättvist samhälle och stärka välfärden.
- Reformering av alla nuvarande typer av företagsbeskattningar som möjliggör skatteflykt eller gynnar män.
- Höjda skatter på miljöförstörande verksamheter – främja hållbar utveckling och minska ekologiska skador.

De demokratiska fri- och rättigheterna

I Sverige regleras de borgerliga fri- och rättigheterna främst i regeringsformen och delvis i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Dessa rättigheter omfattar främst icke-materiella rättigheter. De viktigaste tilläggen i regeringsformen är resultatet av politisk kamp från den organiserade arbetarrörelsen, särskilt demonstrationsfriheten, mötesfriheten, föreningsfriheten och strejkrätten.

Regeringsformen innehåller också omfattande bestämmelser om inskränkningar av dessa rättigheter, där det fastslås att begränsningar kan göras för att "tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle". Det är dock statsmakterna som definierar vad som är ett demokratiskt samhälle, och flera andra möjligheter att inskränka fri- och rättigheter finns i regeringsformen.

Under senare år har inskränkningar införts, särskilt inom föreningsfriheten och informationsfriheten. Till exempel har public service avstått från reportage som skulle kunna stå i strid med nya förbud om att förmedla information som kan påverka samarbetet med andra länder. I en ny utredning föreslås att "Sveriges säkerhet" ska användas som grund för att begränsa demonstrations- och mötesfriheten, vilket skulle ge statsmakterna större kontroll över politiska uttryck.

Klimatdemonstranter har åtalats för "sabotage", ett brott som traditionellt förknippats med krig eller spioneri, vilket visar på en förskjutning mot att kriminalisera protester som hotar kapitalistiska intressen. Samtidigt har digital massövervakning snabbt blivit ett nytt allvarligt hot både mot den personliga integriteten och i förlängningen mot hela det demokratiska samhället. För att skydda och förbättra de demokratiska rättigheterna mot dessa attacker, behöver flera åtgärder vidtas.

- Återställ fri- och rättigheterna till sitt maximala omfång – utan de inskränkningar som har införts för att skydda kapitalistisk produktion och handel.
- FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, inklusive de materiella rättigheterna, blir en del av den svenska grundlagen.
- Begränsa möjligheterna till inskränkningar i fri- och rättigheter – inskränkningar ska endast omfatta informationshantering vid krigstid. Inskränkningar med hänvisning till rikets säkerhet måste tas bort omedelbart.
- Avsätt resurser för att skydda grundläggande rättigheter – säkerställ att grundläggande rättigheter skyddas, särskilt när det gäller att skydda

personlig integritet från techföretagens exploatering av privat information för profit.

- Garanti för lika möjligheter att utöva friheter – resurser ska avsättas så att alla kan göra sina åsikter hörda, lika starkt som kapitalet som dominerar medierna.
- Stoppa massövervakning och skydda privatlivet – förbjud och avsluta alla former av massövervakning och säkerställ att individens rätt till privatliv skyddas mot statliga och privata intrång.

Feminism

Feminismen har varit avgörande för Sveriges demokratiska utveckling. Tack vare generationer av kamp – har kvinnors rättigheter successivt vunnits i lagstiftning och samhällsstruktur. Varje steg har varit en strid mot en patriarkal och kapitalistisk maktordning.

Den feministiska rörelsen i Sverige har tagit form genom flera vågor: från rösträtt och arvsrätt, till kampen för fri abort, föräldraförsäkring och jämställd arbetsrätt. Dagens debatt har baserat sig på frågor om sexuellt våld, samtycke, representation och rätten till sin egen kropp. Ändå befinner sig feminismen idag i ett avgörande skede – kapitalismen har absorberat delar av den feministiska kampen – och förvandlat den till marknadsanpassad symbolik utan verklig förändring. Den reaktionära högerens frammarsch har dessutom inneburit att kvinnors rättigheter ifrågasätts öppet, samtidigt som våldet mot kvinnor ökar och det offentliga stödet till kvinnojourer och skyddsnät urholkas.

Feminismen som är en oskiljbar del av klasskampen, och där det patriarkala förtrycket förstärks samt vidmakthålls av ett system där kvinnor – särskilt i arbetarklassen – bär den tyngsta bördan av låglönejobb, obetalt omsorgsarbete och exploatering i både arbetsliv och hem. Vi kämpar inte för att anpassa oss till ett ojämlikt system – vi kämpar för att avskaffa det.

- Kvinnors frigörelse kräver socialism – patriarkatet upprätthålls och förstärks av kapitalismen.
- Statliga löner reformer – för att utjämna könsbaserade löneskillnader.
- 30-timmars arbetsvecka med full heltidslön – för att omfördela arbete och frigöra tid för alla, särskilt kvinnor.
- Kostnadsfri och tillgänglig barnomsorg, äldreomsorg och sjukvård – för att avskaffa kvinnors dubbla arbetsbörda.
- Stopp för vinstdrivande välfärd – för att vård, skola och omsorg ska styras av behov, inte profit.
- Utbyggnad av kvinnojourer och skyddade boenden – trygghet för våldsutsatta kvinnor måste garanteras.

- Förbud mot sexköp, trafficking och surrogatmödraskap – ingen kvinna ska exploateras för andras lust, makt eller vinst.
- Rätten till sin egen kropp – vi försvarar aborträtten och kvinnors självbestämmande.
- Feministisk organisering i arbetslivet och facket – kvinnor i arbetarklassen ska ges verklig makt.
- Intersektionell solidaritet – vi bekämpar rasism och klassförtryck som förstärker kvinnors underordning.

Frihet från förtryckande normer

Dagens samhälle präglas av förväntningar på hur vi ska se ut, hur vi ska bete oss, vilka vi ska älska och hur vi ska fungera fysiskt och psykiskt. Trots att ingen lever upp till alla förväntningar byggs ändå samhället vidare med snäva normer som lämnar många i utanförskap eller osynliggörande.

Solidaritet kämpar istället för ett samhälle där alla människor får leva sina liv och bidra till samhället efter sin egen vilja och i frihet från diskriminering och förtryck. Hbtqia+ personer ska ha samma rättigheter och utrymme att leva ut sin identitet och sin kärlek som heterosexuella personer som följer normen. Solidaritet ser funktionsrättsrörelsen som en självklar allierad i kampen för ett rättvist samhälle för alla. Konkurrens om arbeten och lönsamhetsfokuset på företagets villkor i arbetslivet stänger både ute människor med funktionsnedsättning och sliter ut de som anses passa in. Det behövs ett samhälle som bejakar olikhet, där det inte är individen som ska anpassas, utan normerna som ska brytas ner.

- Kamp mot förtryckande, exkluderande och osynliggörande normer
- Allas rätt att delta i samhällslivet på lika villkor oavsett funktionshinder
- För ett arbetsliv där alla kan delta efter förmåga

Antirasism

Invasionen av Gaza har blottlagt hur rasism, kapitalism och patriarkat samverkar i ett globalt förtryckssystem. Västvärldens tystnad inför folkmordet avslöjar hur krig, militarism och avhumanisering av framför allt muslimska folkgrupper, har blivit normaliserade inom den rasistiska världsbilden. Vilket förblir en brutal påminnelse om dess liv som anses vara värdefulla – och vilka som betraktas som utbytbara i det kapitalistiska systemets logik.

Sveriges politik är inget undantag. Den rasistiska historien inkluderar kolonisering av Sápmi, förföljelse av romer, tvångssteriliseringar och

medverkan i den transatlantiska slavhandeln. Idag har Tidöregeringen gjort rasismen till officiell politik: med visitationszoner, deportationer, försämrade rättigheter för migranter och attacker på familjeåterförening institutionaliseras ett systematiskt rasistiskt våld.

Kapitalismens behov av exploatering kräver hierarkier och stratifiering, samt könsbaserad dominans, där de används som verktyg för imperialistiska krig, lönepress och kolonial kontroll. Det globala Syd reduceras till råvarukällor, billig arbetskraft och syndabockar i ett narrativ som osynliggör kapitalets verkliga ansvar. Medierna spelar en nyckelroll i denna utveckling, nu när vita förövare begår brott får de individuella förklaringar – psykisk ohälsa såväl utsatthet. När de stratifierade områden begår brott, kopplas det direkt till kultur, ursprung eller etnicitet. Samtidigt förstärker filmer och nyhetsrapportering bilden av icke-vita människor som hotfulla och problematiska, vilket göder rädsla, splittring och hat gentemot de människor som härstammar från ett annat land.

Den rasism som genomsyrar både Sverige och världen kräver ett konkret klass- och rättvisekrav för att skapa verklig förändring. Rasism, i samverkan med kapitalism, skapar ett system där invandrare och etniska minoriteter systematiskt utnyttjas och marginaliseras – från låg lön och osäkra arbetsförhållanden till sämre hälsa, bostadsförhållanden och livslängd.

Rasismen är inte ett system – det är ett vapen i kapitalismens maktapparat. Därför räcker det inte att ändra på människors tankemönster, vi måste krossa hela det förtryckande systemet från grunden!

- Avskaffa visitationszoner och rasprofilering. Vi kräver ett stopp för all form av rasistisk påhopp i praktik samt ett stopp mot att kriminalisera de stratifierade bostadsområdena.
- Stärk diskrimineringslagstiftningen. Lagen måste skärpas och tillämpas effektivt – med utökade befogenheter och sanktioner mot arbetsgivare, myndigheter och institutioner som diskriminerar.
- Avskaffa alla former av rasistisk statlig politik. Stoppa deportationen, försörjningskrav och andra åtgärder som institutionaliserar rasism och förvägrar människor grundläggande rättigheter.
- Kartlägg och synliggör rasismens konsekvenser. Stat och kommun ska vara skyldiga att mäta, dokumentera och åtgärda strukturell rasism inom vård, utbildning, arbetsmarknad och rättsväsende.
- Förbjud samarbete med fascistiska och rasistiska rörelser. Ingen institution, regering eller myndighet ska legitimera eller samarbeta med partier och grupper som bygger på rasism.
- Stärk stödet till antirasistiska rörelser och organisationer. Ekonomiska resurser och politiskt utrymme måste garanteras till de som kämpar för jämlikhet, rättvisa och solidaritet.

- Jämlik lön, hälsa och livslängd för alla: Invandrare och etniska minoriteter ska ges tillgång till samma utbildning, arbete, hälsovård och levnadsvillkor som majoritetsbefolkningen, utan diskriminering.

Kultur och media

Kultur är inte bara ett område där musik eller konst vävs in, utan en plats där gemenskap gör det möjligt för människor att enas och bortse från olikheter – där ingen identitet anses vara över- eller underlägsen någon annan. Därför är det viktigt att motverka all form av dominans från storföretag eller elit, eftersom kulturen ska vara till för alla invånare. Kultur är en verksam kraft för folkbildning.

Kapitalismen har lett till att konstnärer och kulturarbetare tvingas delta i marknaden för att kunna genomföra sina verk – och överleva. Denna situation är naturligtvis inte gynnsam för dem som arbetar inom kultursektorn, eftersom både mångfalden och yttrandefriheten riskerar att gå förlorade.

Kommersiella intressen och kapitalets dominans är ett hot mot demokratin och kulturen. Vi behöver en mångfald av röster och infallsvinklar. Public service måste förbi en oberoende aktör, helt fri från kommersiella intressen. Det är en motvikt till kapitalets grepp om media. För att värna mångfalden av åsikter behöver presstödet till mindre tidningar stärkas. Socialister behöver också mer egenfinansierad media, något som hela rörelsen tillsammans måste ta ansvar för. Vi behöver tidningar, poddar, webb-TV och starkare närvaro i sociala medier.

Konstnärer och kulturarbetare måste kunna känna sig trygga, ha rimliga arbetsvillkor och löner och slippa oro sig för sin försörjning. Det är därför viktigt att kultursektorn bevaras som en offentlig institution, för att undvika den oro som många idag upplever inom kulturfältet. Kapitalismens mål är att privatisera och förvandla kultursektorn – som bör vara till för folket – till något som bara rika och eliten kan syssla med.

Solidaritet verkar för en fri, kritisk och folkbildande kultur som ska gynna folket, inte eliten. Konst, litteratur, film, musik och journalistik är några av de viktigaste beståndsdelarna för att ett samhälle ska bevara sin folkbildning och kreativitet. Den offentliga finansieringen av kulturen måste öka i stället för att minska. Kultur och media är avgörande för att bevara demokratin, granska makten och synliggöra de orättvisor och korrupktion som växer i Sverige.

- Finansiera kultur genom offentliga medel: Säkerställ att kultur och konst får tillräcklig offentlig finansiering för att bevara mångfald och kreativitet utan marknadens påverkan.
- Fri entré på statliga museer: Inför och behåll fri entré på statliga museer för att öka tillgången till kulturarvet och främja jämlikhet i tillgången till kultur för alla medborgare.
- Skapa fler statliga och kommunala konstnärsateljéer och studios: Inrätta fler offentliga konstnärsateljéer och studios för att ge alla möjlighet att skapa konst utan ekonomiska hinder.
- Inför ett kommunalt kulturstöd: Inför ett kulturstöd som garanterar konstnärer och kulturarbetare en trygg inkomst, oberoende av marknadens krav.
- Politikerna bör respektera armlängds avstånd: Skapa förutsättningar för kultur utan att politiker påverkar det konstnärliga innehållet.
- Kulturpolitiken ska stödja mångfald och inkludering: Kulturpolitiken bör främja projekt som belyser mångfald, inkludering och historiska händelser, både positiva och negativa.
- Skydda public service: Public service ska vara oberoende och inte påverkas av marknadsintressen, kapitalismens eller de styrande partiernas krav.
- Ökat presstöd till mindre tidningar: Stärk presstödet för mindre tidningar för att säkerställa mångfald i medierna och motverka koncentrationen av mediemakt till stora, kommersiella aktörer.

Kriminalitet

Förebyggande insatser framför verkningslös signalpolitik

Förebyggande åtgärder är grunden för all verklig trygghet. Fungerande skolor, fritidsgårdar, socialtjänst, jobb för unga, bostäder utan trångboddhet – det är så man minskar kriminalitet på riktigt. Det vet forskningen. Det vet de som möter unga varje dag. Det vet varje tänkande människa. Ändå monteras välfärden ner medan straffen skärps.

Ett godkänt betyg kan vara skillnaden mellan att känna sig delaktig – eller övergiven. En fritidssysselsättning kan ge en plats i ett sammanhang där man blir sedd, hörd och behövd. Ett första sommarjobb kan ge mer än pengar – det kan ge självförtroende, rutiner och framtidstro.

Samtidigt förstör våldet liv: skjutningar, utpressningar, våldtäkter, mäns våld mot kvinnor. Fruktansvärda brott som aldrig kan ursäktas. Men de kan förklaras – och förebyggas. Det är vår plikt att lägga fram förslag som faktiskt fungerar. Medan borgerligheten bedriver verkningslös signalpolitik och tävlar om att

övertrumfa varandra i repression, blottlägger vi de sociala sambanden för att kunna presentera långsiktiga lösningar.

Medan gängen vuxit i förorten, växer förmögenheterna i Danderyd. När fattiga barn dras in i kriminalitet, köper de rika ännu en fastighet med sitt skattefria kapital. Det är inte de fattiga som är problemet – det är de som gjort oss fattiga.

En socialistisk kriminalpolitik tar striden mot både brotten och deras rötter. Mot ett otryggt, kapitalistiskt samhälle byggt på ojämlikhet och medvetet vidgade klassklyftor ställer vi jämlikhet, välfärdssamhället och social sammanhållning. Jämlika samhällen har lägre nivåer av brottslighet och våld än samhällen med stora klassklyftor. Jämlikhet skapar trygghet.

- Inför ett statligt program för social upprustning i arbetarklassens mest ekonomiskt nedtryckta bostadsområden.
- Fler lärare i skolan och fler specialpedager – alla ungdomar ska gå ur grundskolan rustade med kunskaper för att bygga konstruktiva liv.
- Kraftigt ökade resurser till elevhälsa och kuratorer i skolor.
- Garantera stöd och sommarskola för elever utan gymnasiebehörighet.
- Bygg fritidsgårdar med professionell personal i alla arbetarklassområden.
- Stoppa vräkning av barnfamiljer genom samordnat ansvar för kommun och socialtjänst.
- Bygg ut den kommunala fältverksamheten – ge socialtjänsten resurser att vara närvarande i skolor, på fritidsgårdar och i nattmiljöer.
- Genomför en nationell plan mot skolsegregation, inklusive zonindelning och avskaffande av skolpengssystem.

Straffsamhället som borgerligheten skapar

Den svenska kriminalpolitiken har under decennier förskjutits mot ett straffsamhälle, där repression, övervakning och skärpta straff lyfts fram som lösningen på all otrygghet. Retoriken om “lag och ordning” vilar på en förenklad bild av kriminalitet som individuellt ansvar, frikopplad från klassklyftor, segregation och socialt sammanbrott. I denna logik görs de redan nedtryckta – ungdomar från förorten, människor med utländsk bakgrund, arbetarklassen – till syndabockar. Men kriminalitet är inte ett mysterium. Den uppstår ur samhällelig ojämlikhet, marginalisering och brist på framtidstro. En socialistisk kriminalpolitik vägrar låta sig fångas i den borgerliga högerens repressiva straffkultur. Den söker orsaker i stället för syndabockar, bygger trygghet med jämlikhet och tar itu med den materiella verklighet som göder brotten. Vi måste lämna det borgerliga straffsamhällets återvändsgränd. Det är inte batonger, fängelser eller kameraövervakning som kommer skapa trygghet – det är rättvisa, resurser och ett samhälle där ingen lämnas utanför.

- Flytta resurser från repression till förebyggande arbete – omfördela delar av polisbudgeten till socialtjänst, ungdomsverksamhet och vård.
- Inför fler alternativ till fängelse för icke-våldsbrott: t.ex. övervakad samhällstjänst.
- Öka resurserna till Kriminalvårdens utbildnings- och behandlingsprogram.
- Prioritera återanpassning efter avtjänat straff – bostad och arbete inom 3 månader.
- Skapa ett nationellt program mot rasprofilering, med oberoende utvärdering och tillsyn.
- Inför återkommande och fördjupad utbildning i rättssäkerhet, antirasism och icke-diskriminering för all polispersonal – inklusive chefer och civilanställda.
- Inför en offentlig rapporteringsplikt – alla ingripanden ska dokumenteras, följas upp och kunna granskas av allmänheten
- Demokratisera polisen – inför lokala, folkvalda trygghetsråd med insyn i polisens arbete.
- Avskaffa lagen om visitationszoner – de skapar rättsosäkerhet, ökar rasprofilering och löser inte brott.
- Inför rätt till kontakt med juridiskt ombud redan vid gripande, inte enbart förhör.
- Stoppa alla planer på vinstdrivande insatser inom kriminalvården.
- Minska antal polisiära register över personer utan dom – förstärk rätt till gallring.

Resurser för att jaga och döma ekobrottslingarna

Ekonomisk brottslighet kostar samhället mer än nästan all annan kriminalitet. Skattefuskar, finansbedrägerier, välfärdsfuskar och korruption gräver ur välfärden, förstör tilliten och slår direkt mot det gemensamma. Men trots skadornas omfattning satsas långt mindre på att bekämpa dessa brott än på vardagsbrott i arbetarklassens områden.

Varför? För att det handlar om makt. De som begår ekobrotten bär ofta slips – inte rånarluva. När direktörer, storägare eller företagsadvokater bryter mot lagen, viker rättsstaten undan. Det är lättare att gripa en ungdom från förorten än en vd med kontakter i riksdagskorridorerna.

Vi kräver resurser till att jaga ekonomiska brottslingar med samma iver som andra. Skatteflykt, korruption och bedrägerier är inte undantag – de är en del av systemet. Därför krävs transparens, kontroller och konsekvenser. Lagen ska gälla även dem som äger mest.

- Fördubbla resurserna till Ekobrottsmyndigheten för att öka kapaciteten och kunna jaga storbedragare lika effektivt som småtjuvar.

- Införa hårdare straff för grova skatte- och bokföringsbrott, särskilt för återfallsförbrytare och de som agerar systematiskt.
- Skapa en nationell visselblåsarfunktion med anonymitetsskydd och ekonomisk kompensation för dem som avslöjar ekobrott.
- Gör offentliga upphandlingar helt transparenta, med automatiserad kontroll mot svarta listor och intressekonflikter.
- Förbjuda användning av skatteparadis för svenska företag vid offentlig finansiering eller stöd.
- Införa obligatorisk redovisning av internationella skatteupplägg för storföretag.
- Avskaffa banksekretess i ekobrottsutredningar och öppna upp för säkrare informationsdelning mellan myndigheter.
- Inför ett förbud mot lobbying från företag som brutit mot skattelagstiftningen, under en karenstid.
- Skapa en särskild korruptionsenhet med fullmakt att granska toppolitiker, statliga bolag och offentliga chefer.

Gäng, våld och narkotika

Gängbrottsligheten är brutal – men den växer ur konkreta förhållanden: lukrativ narkotikahandel och arbetslivskriminalitet, segregation, ekonomisk desperation och social utslagning. Gängen fungerar både som kapitalistiska företag som siktar på maximera vinsten och som parallella maktstrukturer där staten dragit sig undan. Så länge de kan tjäna pengar så kommer de att hitta "arbetskraft". Skjutningar och sprängningar är det synliga våldet – men bakom dem finns arbetslöshet, bostadsbrist och ett samhälle som slutat erbjuda alternativ.

Samtidigt riktas straffen ofta mot dem längst ner i kedjan. Ungdomar utan framtid döms hårt, medan de som leder verksamheten – gängtopparna, vapensmugglarna och pengatvättarna – ofta går fria. Fokus ligger på att visa handlingskraft, inte på att minska brottsligheten.

Vi säger: slå mot toppen, inte botten. Avkriminalisera eget bruk av cannabis och rikta resurserna mot den tunga handeln. Barn ska inte dömas till fängelse. Och vi måste se skillnaden mellan unga på glid – och organiserad kriminalitet. Båda kräver insatser, men inte samma.

För att bryta rekryteringen av unga till gäng och morduppdrag behövs en omfattande strategi som kombinerar förebyggande arbete och socialt stöd. Tidiga insatser i arbetarklassens områden, stärkta familjestöd och psykologiskt stöd är centrala. Samtidigt måste samhällen engagera sig för att ge unga alternativa vägar och skapa trygghet.

- Minska efterfrågan på narkotika genom en narkotikapolitik som behandlar, förebygger och vårdar, inte straffar missbrukare.
- Prioritera åtal mot gängens ledarskikt – inför straffskärpning för organiserande roll och skapa särskilda enheter för att identifiera, lagföra och isolera topparna.
- Inför "Sluta skjut" i hela landet där det finns problem med skjutvapenvåld – och utveckla det till en bred social exitstrategi.
- Bygg ut avhopparprogram i varje region, med garanterad tillgång till skydd, bostad, psykologisk hjälp och rehabilitering.
- Inför automatisk rätt till vittnesskydd för personer som vittnar mot gäng – det ska inte kosta livet att stå upp mot brott.
- Stärk gränskontrollerna mot vapensmuggling och stoppa det vapenflöde som göder våldsspiralen.
- Avkriminalisera eget bruk av cannabis och andra lätta droger, så att resurser kan riktas mot de verkliga knarkbaronerna.
- Inför obligatorisk behandling för beroende som alternativ till fängelse för missbrukare.
- Skapa särskilda jobbgarantier för avhoppare – hederligt leverne och rehabilitering ska löna sig.
- Gör det straffbart att rekrytera barn och unga till kriminella nätverk, oavsett om det sker via hot, gåvor eller press.
- Satsa på tidiga insatser för att identifiera och stödja unga i riskzonen för gängrekrytering.
- Skapa program för att ge unga en väg ut ur gänglivet med stöd för utbildning och arbete.
- Ge ungdomshemmen ökad styrning, regelverk och tillsyn för att förhindra rekrytering därifrån till gängkriminalitet och morduppdrag.

Våld mot kvinnor, i nära relationer och sexualbrott

Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och sexualbrott är inte isolerade händelser – de är uttryck för patriarkala maktstrukturer och ett samhälle där mäns överordning normaliserats. Machokultur, våldsideal och könsorättvisor är grundorsaker som måste bekämpas med kraft, inte bara i rättssalen utan i hela samhället. Strängare straff för våldtäkt och kvinnofridskränkning kan behövas – men det räcker inte. För att minska våldet måste vi angripa dess rötter: mäns överordning, skeva könsroller, ekonomiska beroenden och maskulina våldsnormer.

Vi kräver långsiktig finansiering av kvinnojourer och skyddade boenden, liksom breda förebyggande insatser: sexualundervisning, normkritik, tidigt stöd i skolan, långsiktigt stöd till brottsoffer och rehabilitering av förövare för att bryta med våldet. En socialistisk och feministisk våldspolitik tar både offrens rätt till upprättelse och samhällets ansvar för jämlikhet på djupaste allvar. Jämlika samhällen har också visat sig minska det könade och sexuella våldet.

- Långsiktig och upptrappad finansiering av kvinnojourer och skyddade boenden, inklusive jourtelefon dygnet runt i alla regioner.
- Trygghetsboenden ska finnas i alla kommuner – även på landsbygden.
- Utbilda all vårdpersonal, polis och skolpersonal i att upptäcka våld i tid, och rapportera.
- Gör det obligatoriskt med normkritisk och feministisk sexualundervisning, hela vägen upp i gymnasiet.
- Sätt upp stödteam i skolor och förskolor för att tidigt fånga upp utsatta barn.
- Skärp straffen för grova sexualbrott, men kombinera med utbildning av domare och åklagare i könsmakt och våldsdynamik.
- Inför elektronisk fotboja direkt vid kontaktförbud, inte först efter överträdelser.
- Satsa på rehabilitering av våldsutövare, med tydlig återfallsuppföljning och sanktioner.
- Alla kvinnor som anmäler ska ha rätt till stödperson och juridiskt ombud från dag ett.
- Avskaffa preskription för grova sexualbrott, så att förövare aldrig går fria på grund av tid.
- Inför feministiska trygghetsplaner på kommunnivå – trygghet ska vara en rättighet för alla.

Frihet kräver integritet – nej till övervakningssamhället

Ett tryggt samhälle bygger inte på misstänksamhet och massövervakning. Rätten till privatliv, kommunikation och rörelsefrihet är grundläggande fri- och rättigheter – inte lyxvaror att avskaffa i trygghetens namn. Men med varje ny övervakningslag flyttas gränsen för vad staten tillåts göra mot medborgarna. Det är en farlig utveckling. Särskilt drabbas redan utsatta grupper som övervakas, kontrolleras och kartläggs utan att brott har begåtts. Vi får heller inte vara naiva och tro att en reaktionär regering inte kommer använda dess uppgifter också mot sina politiska motståndare.

Vi säger nej till massövervakning, ja till rättssäkerhet och proportionalitet. Polisen ska jaga brottslingar – inte samla in metadata om hela befolkningen. Vi kräver skärpt skydd för digital integritet, ökad insyn i myndigheters övervakningsverktyg och starkare rätt till krypterad kommunikation.

Ett fritt samhälle förutsätter att vi inte behandlas som potentiella brottslingar. Integritet är en förutsättning för demokrati – och socialism handlar inte bara om trygghet, utan om frihet på riktigt.

- Avskaffa lagen om hemlig dataavläsning och andra massövervakningsmetoder.

- Förbjud ansiktsigenkänning i offentlig miljö – det hör hemma i diktaturer, inte i demokratier.
- Inför starkt grundlagsskydd för rätten till krypterad kommunikation.
- All övervakning ska kräva domstolsprövning, vara tidsbegränsad och riktad mot tung brottslighet.
- Ge IMY resurser och verklig makt att säga nej – Integritetsskyddsmyndigheten ska kunna stoppa både staten och storbolag från att massövervaka folk i smyg.
- Stoppa olagliga polisregister över personer som inte är misstänkta för brott.
- Inför rätt till digital anonymitet i kontakt med offentliga myndigheter.
- Inför full öppenhet om vilka AI-verktyg som används inom rättsväsendet – och när.
- Gör digital integritet till en del av skolundervisningen – redan i mellanstadiet.
- Inför ett system med “rätt till radering” av all personlig data som inte längre är nödvändiga.
- Kriminalisera olovlig dataövervakning även när den sker via privata appar och teknik.
- Avskaffa datalagring utan brottsmisstanke – nej till att övervaka alla för att hitta några.

Internationell solidaritet

Dagens kapitalism är inte bara ett ekonomiskt system – den är en global maktstruktur som har vuxit fram ur kolonialismens brutala historia och nu omfattar hela världen. Under flera århundraden plundrades Afrika, Asien och Latinamerika på resurser och människor för att bygga upp rikedomar och industrier i Europa och Nordamerika. Denna process lade grunden till dagens ojämlika världsordning. Det vi ser i dag är imperialism: Genom att hålla nere länder i det globala Syd i underutveckling försöker kapitalisterna i de dominerande länderna säkra gynnsamma investeringsvillkor, tillgång till råvaror och billig arbetskraft, samtidigt som de förhindrar att dessa länder utvecklar en självständig industriell bas som skulle kunna hota makten.

Den imperialistiska världsordningen upprätthålls med USAs ekonomiska och militära makt samt genom globala institutioner som IMF, Världsbanken, NATO och EU.

EU är kapitalets union. I alla avgörande regelverk och i varje avgörande konflikt har EU valt att skydda kapitalintressen, på bekostnad av folkets rättigheter. I Grekland såg vi hur EU i samarbete med IMF hänsynslöst krossade landets ekonomi och tvingade igenom nedskärningar och privatiseringar som förvärrade fattigdom och arbetslöshet. Samma roll kommer EU att försöka

spela mot varje radikalt förändringsförsök inom unionens gränser. Vi ser därför att ett Sverige som går i socialistisk riktning behöver lämna unionen.

Mot detta ställer vi internationalismens princip: solidaritet mellan folk, inte mellan stater. Den svenska vänstern får aldrig förväxla lojalitet med kapitalistiska stater eller maktallianser med verklig solidaritet. Att vara internationalist är att se våra gemensamma intressen med alla världens folk och sträva efter en gemensam frigörelse från kapitalismen.

Solidaritet ser hur kapitalismen förstör både samhällen och natur världen över. Den skapar krig, driver människor på flykt, hungersnöd trots matöverskott, och klimatkatastrofen. När länder i Syd försöker bygga välfärd eller skydda sina resurser möts de av sanktioner, destabilisering eller direkta militära anfall. När rörelser för rättvisa reser sig, möts de av förtryck – ibland med stöd från svenska företag.

Vi i Solidaritet kräver ett Sverige som är en röst för global rättvisa, inte ett redskap för västkapitalets intressen. Vi kräver att Sverige lämnar NATO, slutar exportera vapen och säger nej till krigshets och klimatförstörelse. Sverige ska stödja befrielsekamp och folkresningar, inte ockupation och utsugning.

Vi står i solidaritet med det palestinska folkets kamp för frihet och ett liv i värdighet. Vi kräver att terrorstaten Israel, med dess snart åttioåriga historia av folkmord, etnisk rensning, apartheid och ockupation, avskaffas och ersätts med ett fritt och demokratiskt Palestina, från floden till havet för alla dess invånare oavsett bakgrund.

Vi kräver en omedelbar vapenvila i Ukraina och ett slut på dödandet. Solidaritet ställer sig bakom alla krafter – i Ukraina, Ryssland och internationellt – som verkar för fred, demokrati och en rättvis lösning som respekterar folkets vilja. Internationell solidaritet är inte välgörenhet ovanifrån. Det är en gemensam kamp för gemensamma intressen. Vi stödjer fackliga, feministiska, antikoloniala, miljö- och socialistiska rörelser över hela världen. Vi verkar för ett annat globalt system – byggt på jämlikhet, hållbarhet och demokrati.

Solidaritet arbetar för att Sverige:

- Lämnar NATO, river upp DCA-avtalet och återgår till militär alliansfrihet.
- Verkar för diplomati, förhandlingar och medling som konfliktslösningsmetod och nedrustning och avspänning mellan världens länder.
- Stoppa all vapenexport
- För en aktiv freds-, miljö- och rättvisepolitik i FN och internationella forum

Som socialistiskt parti verkar Solidaritet för ett internationellt samarbete med

socialister i alla världens länder för att bryta kapitalets makt. Det är ett stort arbete. Men det är nödvändigt. Solidaritet är inte bara vårt namn. Det är vår politiska väg.